28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7581 1 ԱՊՐԻԼ 1911 ՈՒՐԲԱԹ

14 Avril 1911 28me année N 7581 جمعه ١ نيسان ١٣٢٧ نمره ٧٥٨١

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاريخ تأسيسى ١٨٨٣

ՏԷՐ ԵՒ ՏԵՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Ն. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԱՅԻ

« AREVELK »
JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE
KARÉKIN BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

نسخه‌سى ١٠ پاره

10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
يومى وسياسى غزته
صاحب امتيازو مديرى قره‌كين بويا‌جيان
درسعادت غلطه
ابونه قيمتلرى پوسته اجريله برابر ولايات
ايچون سنه‌لكى ١٠٠ آلتى آيلغى ٥٤ غروشدر .

Բաժանորդագրութիւն	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	» 100	» 54 ֆրանկ
Արտասահման	» 35	» 20 Ֆրք.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԻՇԽԱՆ ՍԱՊԱՀԷՏՏԻՆ ԵՒ ԻՐ ԾՐԱԳԻՐԸ

Ա.

Այս օրերս տեղական թերթերուն մէջ բաւական խօսակցութիւն եղաւ Սապահէտտինի ընդհանրական-համակիրներուն մասին զրոյց հասարի մը մէջ ամփոփած՝ արքայազուն Իշխանը ուզած է Բէյքիւռա վէ Թէրապիա Քոմիթէին։

Իշխան Սապահէտտին անկեղծ հայրենասէր ազատական մէն է և չենք կրնար զինքը դատապարտել այն փառասէր էնթրիկանտներուն հետ որոնք նոր Ռէժիմին մէջ չկրնալով իրենց փառամոլութեան յագուրդ տալել, անոր դէմ դարձան՝ ինքզինքնուն ազատականի հռչակ տալով և դէպ իսկ հայրենիքի սիրոյն համար հայածուածի դերը ըռնելով։

Իշխան Սապահէտտին երբ ազատութեան հոչակման առաջին օրերուն փառասէր ընդունելութեամբ մը մոլորուցին խանդավառ ցոյցերու մէջ ուր գրան կ. Գալատայ քարանձի, իր հետ լեցած էր Թուրքիոյ վիճակագրութեան հանդէս ծրագիրը մը որ կարդացի է ամբիոնի մէջ բռնաձեւի մը մէջ, այն է՝ «փարչական ազատութիւնաց»։ Բան իշխան Սապահէտտինի, Օսմանեան Պետութիւնը կենալ վերակազմելու միայն լայն ինքնօրէութիւններ տալով իր հպատակ-ժողովրդներուն։ Այս ծրագիրը ընտանեաբար ծանանոթութեամբ ընդունուեցաւ հպատակ ժողովրդներուն առանց նոյն հանգիստները զանելու բոլոր թուրք իշխող տարրին կողմէ։ Բայց պէտք է ըսել որ նոյն իսկ ծանանարդները ծրագրին անմիջական գործադրութեան մասին կարկինելու մը չէին տեսներ, զանազան հղնամամային վարչութիւններուն։ Իշխան Սապահէտտին ինքն իսկ չտա՛ր ապակողմնացումը յաջողցնելու համար։ Քանի մը հրապարակախօսներ թիւներ բրաւ այդ մասով ու յետոյ, անհեկով որ իր խօսքերը արձագանգ չեն գտներ՝ լռեց և հեռացաւ։ Թուրքիայէն դուցէ ինքզինք աքսորով զգալով հոս։

Անկէ է մեր զրեթէ երեք տարի անցնող Ռէժիմի զարմը գանազանները մէ թէ միայն Իշխան Սապահէտտինի ծրագիրը ուշադրութեան չտանին՝ այլ նոյն իսկ զրեթէ անոր ոգւոյն բոլորովին հակառակ ընթացք մը բռնեցին, մ՛ուելի կեղրոնացնելով երկրին իշխանութիւնը և նոյն իսկ փոքրիկով ամենագիւղերու ընել հրապարակ ժողովրդներու տատանումներուն վրայ։

Բանակագրութեան տարարարմէն տարաբեկած ցնցումը, Սամսոնատրութեան հոսանուտն տարիւ նոր կարգաւորութիւն և ունչչ տալ ներքին ու արտաքին թեկադրութիւններ հետզհետէ յաջող բերին ընդհանրապէս Օսմանեան Պետութեան չարժանենք Արաբներ, Հարանի, Եմենի և նոր բիժիմը բոլորովին ազատ զրեթէ օրը օրին ներքին կրնեկրով զարգել չարտեսակ։ Այդ ամուլ և յաջնեցուցիչ պայքարները անչէջ արգելք եղան կենսական բարիներուն հիմնադրելու մը ամենամեր ու արագ անասի մը խանգներ և յուսալներ թիւն կը տրուի չատերու վրայ երբ մեր հարևանին վիճակին վրայ կը զարմանանք ապիրներու և կը տարուինք սա Ջրատիչ մասնաբանին։

— Արդեօք մեր փարիզեցիներ կարդ չեն ուզ երկիրը կառավարեցէ՛ , արդեօք նոր բիժիմ չպիտի կենայ բռնակալութեան դարաստասած գանգիժ անկա մը կանգնելու, արդեօք մեր գեղեցիկ կարգերը տեղի մէջտանդներու պիտի փոխուին երկիր...

Ու ճիշդ երբ այս հարցերն սրտաբեկ վիճակին մէջ կը գտնուինք, երբ տարաբերան ու վհատութիւնը երկնց դմնդակ կերպարանքով կը ցցուին մեզի դէմ, երբ փարատան անարդարութեան խառնուրդ մեզ կը պատէ, անոնք երեւան կուգայ Իշխան Սապահէտտին, երկար լռութենէ մը ետքը, և մեր ներկայ հոգեկան տրամադրութենէն օգտուելով՝ փրկիչի դերը կ՛ուզէ կատարել և մեր մեծ ու փոքր ցաւերուն համար դրաստարած դեղագիր մը կը մատուցանել։

Այդ դեղագիրը նոր բան ալ մը, դրաչարած հեղուկ մը կամ կախարդական նուագա մը չէ, այլ հին ծրագիրը «փարչական ազատութիւնաց»ը ուրկէ ընդարձակուած, բացատրուած և մանանանդ մեր ներկայ մասնին և հոգեբանական վիճակին պատասխանուած։

Եւ, ասկայն, ասանց ապրելու օրդասորական իրերայարմութիւններն և այժմու Թուրքիոյ ներքին վիճակին, պարզորինով քննելը թէ ազատութիւնը մը Օսմանեան Պետութեան համար կրնայ փրկութիւնս բանալ մինչդը ՊԼՕՅ ինչպէս կը կարծէ Իշխան Սապահէտտին։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

"آره‌ولك" يعنى كوندطوغسى

پرنس صباح‌الدين

و

كندى پروغرامى

شهزاده پرنس صباح‌الدين بك اخيراً اتحاد وترقى جمعيته خطاباً قلمه آلدينى آچيق مكتوبلرينى جامع برجلد نشر ايتمشدر. بوگونلرده مذكور مكتوبلر غزته‌لرمزده ايچه موضوع بحث اولدى .

صباح‌الدين بك صميمى وطنپرور برليرالدر. دورجديد مشروطيتده حرص شانلرينى ترويجه موفق اوله‌مادقلرندن دولايى يكى اصول اداره‌يه قارشى برمسلك مخالفت التزام‌ايدن بعض انتريقه‌جيلر واردركه بونلر كندى كنديلرينه ليبرال سوسنى ويرمكده وحتى كنديلرينى وطن اوغورنده كويا تعقيبات ومغدوريته دوچار اولمش كبى كوسترمكده‌درلر . پرنس صباح‌الدين اصلا بوقبيلدن برذات دكلدر .

مشاراليه اعلان حريتك ايلك كونلرنده اهالى طرفندن طنطنهٔ فوق‌العاده ايله استقبال ايديلەرك شعشعه‌لى نمايشلر آراسنده غلطه‌ريخمنه قدم نهاده اولدينى كون نزدنده مملكتمز ايچون ترتيب ايتمش اولديغى برتشكيلات جديده‌ى پروغرامى وار ايدى. عدم مركزيت كلمه‌سى بو پروغرامك بوتون احكام ومحتوياتى احاطه ايده‌بيلير .

صباح‌الدين بكك فكرنجه ، دولت عثمانيه‌نك يكانه مدار نجات وسلامتى محضا هرصنف تبعه‌سى حقنده توسيع مأذونيت اصولنك تطبيق ايدله‌سندن باشقه هيچ برشئ اولەماز .

بو پروغرام بالطبع بوتون اهالى طرفندن آلقشلاندى، يالكز تورك عنصرى عندنده مظهر رغبت والتفات اولمادى . مع‌مافيه شوراسنى اعتراف ايتملىكه مذكور پروغرامى آلقشلايانلر بيله بالخاصه اويله برنحرانلى زمانده آنك درحال قابل تطبيق اوله‌ماجغنى بيليرلردى . صباح‌الدين كنديسى بيله عدم مركزيتك همان موقع اجرايه وضع ايدله‌سى ادعاسنده بولنمادى .

بو مسئله حقنده برطاقم نطق ايراد ايتدى ونهايت سوزلرينك ثمره‌سز قالديغنى گورنجه آرتيق سكوتى اختيار ايتدكدن باشقه بلكده بوراده قاله‌سنك حقنده خيرلى اوله‌ميه‌جغنى آكلايەرق تورکيه‌يى ترك ايدوب كيتدى .

اوندن برى تقريباً اوچ سنه كچدى . يكى اصول اداره اركانى پرنس صباح‌الدينك پروغرامنى نظردقته المادقدن ماعدا عكسى برمسلك تعقيب ايتديلر : دائرهٔ مركزيتى دهازياده صيقشديرمقله برابر عناصر غيرمسلمه‌نك امتيازات قديمه‌سنه دخى مداخله ايتمكه باشلاديلر .

استبدادك زواليله حصوله كلن صارصندى ، مشروطيتك اعاده‌سيله تأسس ايدن يكى اصول اداره‌نك ايلك خطوه‌لرندەكى مشكلات وداخلاً وخارجاً واقع اولان بعض القاآت وتحريكات نتيجه‌سى اوله‌رق آرناودلق . جوران ويمن طرفارنده تحدث ايدن عصيان حركتلرينك بربرينى توالى ايله‌مه‌سيله، حكومت متمادياً داخلى قاريشقلقلرله اشتغال ايتمك مجبوريتنده بولندى. بوعقيم ومعتب مبارزه‌لر چارچشمله انتظار ايتديكمز الك مهم اصلاحاتك اجراسنى مانع اولدى. اليوم وطنمزك حال داخليسنه عطف نظر امعان ايله‌دكجه كنديمزده برنوع تعب وفتورحس ايددرك مأيوساً دوشونيورزكه : عجبا سركار حكومتده بولنانلر مملكتمزى اداره ايتمكه مقتدر دكلمدرلر ؟ عجبا يكى اصول اداره، دور استبدادك استحضار ايتديكى مدهش سقوطى منع ايده‌ميه‌جكميدر ؟ عجبا بزم گوزل رويالرمز يكيدن كابوس وخيمه‌مى تحول ايده‌جكدر ؟ . . .

ايشته بوحالت روحيه‌ايله منكسر القلب اوله‌رق فتور وترددك قارشيسنده عرض ديدار نكبت ايتديكنى گوردكمز واندیشهٔ فردا ايله خائب وخاسر بولنديغمز برصيره‌ده ، اوزون مدتدن برى سكوتى اختيار ايتمش اولان صباح‌الدين بك بزم شوحالت روحيه‌مزدن بالاستفاده گوشهٔ عزلتندن تكرار ميدانه چيقه‌رق اسكى ويكى بوتون خسته‌لقلرمزى تداوى ايتمك اوزره بزلره معجزه‌لى بررچته تقديم ايدييور .

بورچته ، يكى برپاناسه ، اعجازكار برسياله ياخود بوكوجى نسخه‌سى دكلدر . بورچته بزم بيلديكمز عدم مركزيت دينيلن اصول اداره‌دن عبارتدر . آنجق اواسكى پروغرام بودفعه دها زياده توسيع وتوضيح ايديلەرك بوكونكى حالات فكريه وروحيه‌مزله متناسب برحاله گتيرلمشدر.

مع‌مافيه ايكنجى برمقاله‌ده ، حادثات روزمرەنك تأثيرينه قاپيلمايەرق ومملكتمزك شمديكى حال داخليسنى بيله نظر اعتباره آلمايەرق، مذكور پروغرامك اساساً عثمانلى دولتى ايچون مدار نجات وسلامت اولوب اوله‌مايه‌جغنى تدقيق ايده‌جكز .

مابعدى وار

مجلس مبعوثان اطرافنده

محكمه‌لر عليهنده

مبعوثان مجلسنده بعض مبعوثلر چوق دفعه غريب فكرلر درميان ايديبورلر . اوراده اكثريا اويله حالدر واقع اوليوركه انسان كولمكدن ، آجى آجى كولمكدن كندينى آلەمايور !

مبعوثلردن بعضلرينك ايراد ايتديكى سوزلرده . بيان ايلەديكى فكرلرده شواوچسنه ظرفنده هيچ برائر تبدل كورلمه‌مكده‌در. بونلر ، وكلاى ملت مجلسنده كنديلرينه برموقع تكليف ايدلديكى وياخود كنديلرى بالذات اوموقعى احراز ايتمكه چاليشوب موفق اولدقلرى كونه قدرنه بولده باشامشلر ايديسه ، بوكون دخى عينى صورتده ياشامقده‌درلر .

مرور ايدن شواوچ سنه ظرفنده ، برطاقم مبعوثلر شوراسنى بيله آكلايه ماديلركه بومملكت، عدالتك صورت مطلقه‌ده عدم وجودى ، محكمه‌لرك انتظامسزلغى ومملكتك جهات مختلفه‌سنده تشكيلات عدليه‌نك فقدانى يوزندن ، پك چوق شيلر غائب ايتمشدر .

خاير ! بومملكتك هنوز محكمه‌لره احتياجى يوق ايمش ! محكمه‌دن اول مكتب لازم ايمش ! وحتى ، امكانى بولنسه ، بوتون محكمه‌لرقابادیلوب مكتبلر آچيلمالى ايمش !

بودجه آچيغنى تنقيد ايتمكى كنديلرينه ايش كوچ اتخاذ ايتمش اولان خواجه‌وهبى ايله حافظ ابراهيم افنديلر جمعيت ايرتسى كونى ، عينى يوقاريده ذكر ايتديكمز صورتده افادهٔ مرام ، بيان افكار ايتديلر .

بومملكتك مكتبلره محتاج بولنديغى ومكتبلر اولمادقچه مشروطيتك متين ومحكم اساسلر اوزرينه تأسسنك اصلا ممكن اوله‌مايه‌جغنى محققدر . مع‌مافيه، برمملكتده عدالت كامله بولنمادقچه واهاليسى درونده اوچ انسان جسدى قاتلر ايچريسنده يان يانه سريلى طوريبوردى . برينك كوكسنه طوغرو درنجه برقاما ضربه‌سى ، ايكنجيسنك اكسه كوكى ايله قابورغه‌سنه ايكى قاما ضربه‌سى ايندیرلمش واوچنجيسنك ايسه بردميرپارچه‌سى ياخود قالين برصوپا ايله ايندیریلمش برقاچ ضربه تأثيرى آلتنده قفاسى پارلمشدى . مختلف اماره‌لره نظراً مقتوللرك برى باشقه اوطه‌ده قتل ايدلدكدن صوكره ديكر مقتوللرك بولنديغى اوطه‌يه نقل اولنمشدى . مقتوللرك هويتى ايله جنايتك سببى هنوز آكلاشيله‌مامش ايسه‌ده اوچ مقتولك اوزرندن ايچه مهم مبالغى حاوى كيسه‌لر ظهور ايتديكنه نظراً سبب جنايتك اخذ انتقامدن عبارت اولديغى ظن اولنمقده‌در . حتى جنايتلر مقتوللرك نزدنده‌كى آلتون ساعت وقوردونلرى ، كوموشدن معمول توتون قوطيلرى وبريسنك پارماغنده‌كى ذيقمت الماس يوزوكى بيله آلمامشلردر . اجرا قلنان تحقيقات اوليه‌يه نظراً اوچ مقتوللردخى ترك اولوب اورته ياخود كبار طاقمنه منسوب ذاتلر اولديغى كورلمكده ايدى .

عبدالحميد وشرلوك هولمس (١)

برنجى قسم :

ظالم ايله مجهول برى برينه قارشى

برنجى باب

غريب برجنايت

١٩٠٤ سنه‌سى اغستوسنك يكرمى برنجى جمعه ايرتسى كونى استانبولده نشر اولنان صباح غزته‌لرى حوادث داخليه صرەسنده برجنايتك وقوعنى بيلديريورلردى . حوادث جهتندن زياده مقيد بولنان « شفق » غزته‌سى بوغازايچنك بعض كويلرنده بويوك برهيجانى موجب اولان بوقائلى وقعه حقنده هپسندن زياده تفصيلاتلى معلومات ويرييوردى :

« شفق » مذكور وقعه‌يى شويله‌جه نقل ايدييوردى .

« دونكى كون قنديللىده اويله‌دن صوكره غريب برجنايت وقوع بولمشدر : قنديللى ايله وانى كوى آره‌سنده بولنوب غير مسكون ظن اولنان برخانه‌دن كيجه‌لين شبهه‌يى دعوت ايدن مدهش صدالر ايشيديله‌سيله برابر قاراكاقده ايكى كيشنك قاچمقده اولديغى كوروله‌رك ، فرداسى صباح قوكشولر وخصوصيله اتصالنده‌كى خانه‌نك باغچوانى پوليس قوميسرينه مراجعت ايتمشلردر. باغچه‌وان اولكى اقشام بش كيشينك مذكور خانه‌يه كيرديكنى، كيجه دخى ايكى كيشينك طيشارى چيقوب قوشه قوشه صاوشديغنى كورمشدى . قوميسر مذكور خانه‌نك صاحبى بولنان وانى كويلى حسن على افنديى بوله‌رق آنك رفاقتيله كلمش وخانه‌نك قاپيسنى آچوب ايچرى كيرمشدر. اوصيره‌ده دهشتلى برمنظره قارشيسنده بولنمشلردر. خانه‌نك آشاغيكى قاتنده دكزه ناظر واسع براوطه ژاپونلرك برى برينى تعاقب ايدن فتوحاتلرينى آلقشلايورلردى . بوندن باشقه ، سانسورك پنجهٔ شدتى آلتنده يازدجق برشى بوله‌مايان غزته‌لر بومحاربه‌يى عادتا برفرصت غنيمت عد ايددرك محاربه‌نك حوادثات وتفرعاتيله صحيفه‌لرينى قولاى قولاى طولديريورلردى .

غزته‌لرك صاحب امتيازومحررلرى « كاشكه بومحاربه ابدياً دوام ايتسه » ديبورلردى .

اوصباح « شفق » غزته‌سنك هيئت تحريريه‌سنده مثلى نامسبوق برآلت اوستلك ، برفعاليت حكمفرما اولمقده ايدى :

بوتون محررلر مشغول اولوب برى برلريله برسوز تعاطى ايتمكه بيله وقت بوله‌مايورلردى.

على الخصوص فرانسزجه غزته‌لرك مترجمى بولنان صادق بك صباحدن برى « ژورنال »دن لودوويك نادونك موقددن يازديغى مفصل برمكتوبى ترجمه ايتمكه قويولمش اولوب باشنى يوقارى قالديره‌مايوردى .

اويله‌دن صوكره ساعت بربوچوقده آنجق ايشنى بيتيردى . طعام ايتمه‌مش اولديغنى تخطر ايده‌رك قلمنى برطرفه فرلاتدى وقارشيكى لوقنطه‌دن اولمامشلردى . فى‌الحقيقه اوجمعه ايرتسى كونكى غزته‌لرده محاربه حقنده يكى وغايت اهميتلى تلغرافلر بولنمقده ايدى :

ژاپون عسكرلرى لياؤ يانغى ضبط واستيلا ايتمشلردى. روسيه دمير يوللرينك رابطهٔ التحاقى قطع اولنمش وروس اردوسى رجعت ايتمكه مجبوراولمشدى . پورت آرتور هنوز مقاومت ايتمكده ايسه‌ده روسيه برهرج عظيمده بولنيوردى. وحتى پارسدن كشيده اولنان برتلغرافه نظراً محاربه‌يه نتيجه ويرلمك اوزره برتوسطك اجراسى حقنده آوروپا قابينه‌لرى ايله جماهير مجتمعه ميانده محابره‌لر جريان ايتمكده ايدى .

هرطرفده عموماً بوتلغراف حوادثلرندن بحث ايدلمكده اولوب قنديللىده‌كى اوچ مقتولك مسئله‌سيله اشتغال ايدنلر پك آز ايدى .

غزته مطبعه‌لرنده برفعاليت عظيمه حكم ايتمكده اولوب هركس خلجان قلب ايله يكى تلغرافلرى بكله‌يەرك آوروپادن اوگونكى كلن غزته‌لرى بربرلرينك النده قاپيورلردى. روس ـ ژاپون محاربه‌سى هركسه فوق‌العاده برشوق وغيرت كتيرمشدى . بالخاصه تورکلر وارمنيلر

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Օսմ. Խորհրդարանին մէջ ծանանցի մէ-պուռներ չառ անգամ զարմանալի գաղափարներ կը պարդին և հոն մարդ բարմաթիւ անդամներ հանդիսասես կ'ըլլայ ա-նանկ պրոտեստ երէւոյթներու. որոնք սա-կայն մեր ծիծաղը կը չարժէին, յոռետիս դասն ծիծաղներ։

Երեք տարուան չրջանը ոչ մէկ բան փոխած է երկրամասներէ սմանց իրաւ-ունքներու ու յայտնած գաղափարներուն մէջ, և ասոնք կը չարտնեն ապրիլ այնպէս, ինչ կէ։ կ'ապրէին մինչև այն օրը՝ երբ Օսմ. Ներկայացուցչական Ժողովին մէջ ա-թոռ մը առաջարկեցին իրենց կամ իրենք աչքառուցան ձեռք բերելու այդ ամբոր։

Անցեալ երեք տարիներու մէջ մեր կարծ մը երեսփոխանները գեռ չկրցան զա-նէ հասկնալ թէ՝ ասա երկիրը չատ քան կարեւորցած էր արդարութեան բացարձակ չէրոյ Ցեղէն, գատարանները անարդա-կաբերեցին և երկրին բարքերու վայ-ելուչն մէջ գատարան կարմիրու. չգոյու-թենէ։

Մէ. գեռ գատարաններու այնքան ալ չունի եղեր այս երկիրը. գատա-բանին առաջ դարձ պէտք է եղեր և նոյն ի՛ն ԷՆԴ կարելի է, բայց գատարանները գ-ղեալ, վարժարաններ բանալ պէտք է ելլէր։

Այպէս խօսեցան և այլ միւսերը յայտ-նեցին չարամի օր Հոճա Վէհզի և Հաճիզ Իպրահիմ էֆ. ներ, երկու երեսփոխան-ներ, որոնք իրենց բան գործ բրած են քննադատել պուռնէին բայը։

Ցիր է որ այս երկիրը պէտք ունի դպրոցներու և առանց անոնց ոչ մէկ տ-սան Սահմանադրութիւնը կը գրուի գ-ծուած և տիմնական միներու վրայ. բայց ցիր է նաև սա պարագան թէ՝ այն երկիրը ուր կառարեալ այդարութիւն չկայ և ուր մարդիկ գեռ ապրիլ կուզեն նաս-նական տիճակի մէջ, իրենց գասը ան-ձամբ տեսնելով և վիրը իրենց ձեռքով կառարելով, այդ երկրին մէջ ամէն բանէ առաջ պէտք է հասատալ գատարանին, և այսպէսով ցոյց տալ այդ ժողովուրդին թէ՝ հին և նոր ռէժիմները չեն տարբերանց կը տարբերին իրարէ, քանի որ մէկը անի-բարութեան և մեսը արդարութեան ըս-կզբունքներուն վրայ հիմնուած է։

Օսմ. երկրին մէջ գանուող ժողովուրդը, այն դասը մանաւանդ, որ ամէն կերպով թեռ ու թիկունք կը հանդիսանայ կա-ռավարութեան, անոր գանձը կը լցնէ և Հայրենիքին հանար իր արիւնն թափելու պատրաստ է, ժողովուրդի այդ դասը մինչ-ա անիրաւուած է գատարաններու մէջ, մինչ-ա վիճանցը ինչպէս ունենալին, ազդեցի-կին տրուած է, անոնց որոնք կ'ընբռած, անիրաւած ու ճզմուած են այդ հէր ժողո-վուրդը։

Եւ Հոճա Վէհզի էֆ. ինք որ յանախ կը խօսի ժողովուրդին անունով և մէկն է խորհրդարանական այն կուսակցութեան որուն անունը ժողովուրդն ատուած է, չանալանց հանգանց իր սկզբունքներուն և իր կուսակցութեան հանգէպ, խոտորէն բողոքով այն երեսփոխաններուն դէմ, որոնք գատարանական նոր կազմակերպու-թիւններու առաջարկներ կը բերէին։

Եթէ առաջինը ճիշդ է, չափազանց գաղալի է, երբ մանաւանդ այդ միտքը երեսփոխանի մը կողմէ է որ կ'արտայայ-տուած։ Բայց արդեօք Հոճա Վէհզի էֆ. կրնայ մեզի ըսել թէ ինք կողմնակից է օսմ. երկրներու մէջ իրենց գոյութիւնը չարունակող «գաղութատիպ»ներուն փա-փաքուզ է որ մեր քէմիս տակ չարունակեն գործել օտար նամակատարները, բաղ-ձացող է որ օտարները՝ այս հարցերուն զատարներուն առջի առանձնաշնորհներ վայելեն և ուրիշ նպատակներու վրայ-սան ըլլալով որ Վէհզի էֆ. ասոնցմէ ոչ մէկուն փափաքող է, ընդհակառակը, այն ատեն անմեկնելի կը մնայ մեզի այն պա-ռագան, որով Գէնեռալի երեսփոխանը՝ զանուած գատարանները բաւական կը նկատուի և նոյն իսկ կ'առաջարկէ կրճատել գատարանները։ թիւը՝ իբր թէ զործերը աւելի չատ և աւելի դիւրին անուներու համար։

Իսկ եթէ Վէհզի էֆ. կը կարծէ թէ՝ այս կիսալով պատական գանձը կը հոգայ և մանաւանդ այն ժողովուրդը, որուն քրը-սինները արդիւնքովը կը լիցուի այդ գան-ձը, պիտի լսեմ թէ՝ չարաչար կը սիալի Վէհզի էֆ., որովհետև այդ միլիոնն ժո-ղովուրդը, լրյոյ Թուրք, Հայ, Քիւրտ, Արաբ, Յունն թէ Արդանացի, գինքը և իր ընկերները Սաղ Բաղար ընրած է, ոչ թէ ազդարարելու իրմէ իրենց, այլ արդարութիւնը լայնարելն և հասատարապէս իրեն պարգևելու համար։

Ժողովուրդին չանը այս կերպով չէ որ իր պատգամները և եթէ անոր արդարու-թիւնն բաշխելու համար անտեղի ազատա-թիւնն մը ցոյց պիտի տար, եթէ Մահմա-նադրութեան մէջ իսկ անկիր ծարաւ պիտի գոյ արդարատ առանձնաներ, եթէ գեռ իրաւունքը զորաւորին, ազդե-ցիկին, ազային կամ էշրաֆին մենաշնարհ պիտի լլայ, այն ատեն աւելորդ յոյսու-թիւն մը չէ գատարանները գնելու Պոլիս գալեցնիլ. չէ որ նոյնիսկ ձեր զո-ռութեան հակառակ կ'ըլլաք, զա՛ր, ժո-ղովուրդին ներկայացուցիչներդ...։

ՕՍՄԱՆՑԻ ՄԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՏՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾ ՄԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջապէս Գերմանիա ալ իր կարգին ունեցաւ լրտեսական մեծ խնդիր մը։ «Լոքալ Անզայիրը»ի գրածին նայելով, 1909 դեկտեմբերին Շեվալնիցի հեծելազօրքի զօրանոցը մարդիկ կը մտնեն և դարակ մը բանալով մէջէն կը վերցնեն զինուորական չարժում-ներու վերաբերեալ չատ մը թուղթեր։ Գործը չեն կրնար լանալ ուրիշ մտաւ մը որ նմանապէս պաշտօնական կարեւոր թուղ-թեր կը պարունակէր։ Այս պաշտօնա-թուղթերը գանելու համար ամէն կողմ խուզարկութիւններ կատարուցան, բայց ի զուր։ որովհետև կարելի չեղաւ գանել գան-նելք, թէև կառավարութիւնը լաւ գիտէ թէ օտար տէրութեան մը յանձնուած են։ «Լոքալ Անզայիրը» իր վերջին թիւին մէջ կ'ըսէ թէ Պրէսլաւի մէջ չատ մը մարդիկ ձերբակալուած են որոնք այս գողութեան հետ կապուած ըլլալ կը կարծուին։

170 ԹԻԱՊԱՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՀԸ ՀԱՆԳԻՒ ՄԸ ՄԷՋ

Պիրմինկհամէն (Միաց. Նահանգներ) 25 մարտ թուականով կը հեռագրեն թէ՝ 170 թիապարտներ Լիբերթիի մէկ հանքին մէջ կորսուած են, պարզամի մը հետեւանքով։ Այս հանքերը կը վերաբերին Բրաթ ընկե-րութեան, որ Ագրամամ գատարին դատա-պարտեալները կը գործածէ իրենց զործա-տուր։ Հանքին մէջ աշխատող 190 դոր-ծատուներէն քանի զործատուներ միայն կրցած են ազատիլ։

200 ՀՈԳԻ ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՅՐԱՆ

Պոմբայի չրջանակները գանուող Վատ-կօն գիւղին մէջ ահագին ազէտ մը պատահեր է։ Բանջարի ամբար կառարելու հա-մար, անապէն բարմութիւն մը խնդուած է եղեր ուժեղանակով կիսալով չենուած և յարդէ տանիք ունեցող չինքի մը մէջ, որ քարերով բարարուած ըլլալուն պատճառաւ յանկարծ կրակ կ'առ-նէ։ Կ'բսուի թէ այս առնելի արկածին զոհ դացեր են, այր, կին, տղայ և աղջիկ, երկու հարիւրի չափ մարդ, որոնք բոլո-բան մէջ ողջ ողջ այրեր են։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՕՍՄ. ՋԻՆՂԻՈՐՆԵՐՈՒ ԹՈՒՅԼ ԿԸ ՄՏՆԵՆ

Կիրակի օրուընէ ի վեր ծանրակրիա ու վրդովիչ լուրեր կը հասնին ապատամտնե-յատաջիաւոր չարժումի մասին, որոնք Թու-զլի և Բասրայի կողմերը բուն յարձա-կումներ կը գործեն օսմ. զինուորներուն վրայ։ Մասնաւոր պատերազմական նախապատ-թիւն հասած նորագոյն լուրերու համաձայն, ըմբոստները պարտութիւն կրած են Թուզլի կողմը։ Մահիտին սկզի հրամանին տակ գանուող զօրքը Մերաքան և Հէլիմ խաբէլ-սի միջև կռուի բանեցնելով ըմբոստներուն հետ, անոնց ամրացած զիրքերը գրաւած են։ Ապստամբները չկրնալով դիմադրել թնդ-թանօթներու սաստիկ կրակին, խոյս տուած են։ Զօրախումբը Հաթիրլ-Փաշայի գիրքը գրաւելէ յետոյ բարական մօտեցած է Թուզլի։ Բուն կռիւներ կը մղուին։ Մեռ-ելները և վիրաւորեալները չատ են։ Ըմբոստները թիւը զգալապէս կ'աճեցնայ։

*** Անգլիական հոսած հեռագիր մը կը հաստատէ թէ՝ օսմ. զինուորները Թուզլի մտած են, թէև այդ մասին ուղիղ ոչ-տնտական հեռագիր չէ հասած մարքաքա-զաքս։ Միւս կողմէ, Շէյխ բարլեն ակիր հեռագրեն թէ՝ ըմբոստները Թուզլին պա-չարելէ յետոյ, Բասրայի վրայ կը յարձակին։ Զինուորները օգնական ուժերու կը սպասեն։

*** Վիէննայէն առջի օրուան թուով քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ մեծ ա-ւրութեանց դեսպանները զարձեալ ազդու դիտում մը բրած են Գարատաղի կառա-վարութեան մօտ, որպէսզի այս վերջինը իր չէղբութեան մասին չչարունակի ապա-ցոյցներ տայ, մինչդեռ ձեռք առնելով սանմանագլխին վրայ։ Գերմանիոյ դես-պանը և մանաւանդ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանը դիտողութիւն բրած են ձեռք առնուած անչատական միջոցներու մասին։

*** Ապանիական ըմբոստութեան պա-տերը Սօֆիա գանուող պ'ոմի մը Իմամի պէտի հեռագիր մը ուղղեալ, կը ծանու-ցանեն թէ պայքարը թէև դժուարին է, բայց յաղթութիւնը տաղ կը տարուի։ Այդ հեռագրով կոչ մը ուղղուած է քա-ղաքակիրթ ազգերին բարոյական աջակ-ցութիւն։

*** Սամսոնի ու Սլավոն բէսիֆներէն երկու փաշա եկէկ Շէնքին դրկուցան։ Փաշա-Ասիոյ բէսիֆներէն մին փաշա ալ Շէքսպիր պիտի դրկուին։

*** Հոմսի մէջ մեծ չանգրգռութիւնը կը հասնի արպանիական դէպքերու։ Լրա-գիրները ծանրակիրա և դիտուած բա-բեր կը հրատարակեն Արպանիոյ կացու-թեան մասին։ Կառավարութիւնը դարձ-եալ հրատարած է Բիլիոթիի Կարիպարին, երկու երկիրներու բարոյական յարաբերու-թիւնները խանգարող սեռ է ցոյց չտնելու։

*** Բասրայիի հեռագրատան գործ-ակը վարելու համար ոստիկան-զինուոր մը զրկուած էր։ Ոստիկան, ըմբոստներ սպանուած են այդ ոստիկան-զինուորը։ Ուրիշ ոստիկան-զինուոր մին ալ վիրաւորուած է։

*** Շէքսարի կուսակալ Պէյրի փաշայի հրամանատարութեամբ, Շէվկէթ Թորդուտ փաշա Շէքսարի կուսակալ և զինուորական հրամանատար կարգուած է, որ առջի իրիկուն ճամբայ կեաւ։ Պէյրի փաշայի արձակումը պատճառած բլլալով։ Պոլիս պիտի գայ զարմանալու համար։

*** Գարատաղի թագաւորը իր ներ-կայութեան ընդունելով Զէյթունեանի օսմ. դեսպանը, գովեստով խօսած է օսմ. Ներ-բէիմին ու պիտական վարիչներուն վրայ։ Թագաւորը հաւատալի յայտնեց թէ Գարա-տաղ բարեկամական զգացումներ կը տածէ Թուրքիոյ նկատմամբ, յարած է։ «Օսմ. կառավարութիւնը իրրեւ իր մեծ զաւակը նկատելու է Գարատաղը։»

*** Վիէննայէն թարգմանած հեռագրի մը համաձայն, Սրբազան բարին արքեպիսկո-պոս Վիէննա կը գանուի այս միջոցիս։ Կաթոլիկ Ազգանացիները մեռագիր են միաս-տարարար մը ուղղելու տէրութեանց։ Ուր-իշ հեռագիր մին ալ կ'ըսէ թէ Բրիգրէնսի արքեպիսկոպոսը Վիէննա հասած է, պա-պական նախարարը Վիէննա գնդրելու։ համար որ կաթոլիկ Ազգանացիներ պաշտպանէ։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը կար-ծուի թէ Մահիսոնիներու ապատամբութիւնը չատով պիտի գայրի։ Կ'ենթադրուի որ օսմ. կառավարութիւնը բարենորոգումներ պիտի ձեռնարկէ, Արպանիացիներու բաշձանքները նկատով առնելով, դպրոցա-կան և հաղորդակցութեանց խնդիրներու մասին։

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՈՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Սանտայի առաջին լուրերուն, ուր իր բա-նակատեղին փոխադրած է Իպրէմ փաշա, քանի մը օրվ ի վեր ռազմական կարեւոր գործողութիւն մը չէ կատարուած Եէմէնի կողմերը։ Զինուորները երկու դիրքեր առած են ապատամտներուն ձեռ-քէն, որոնց կորուստը մեծ է։ Ըմբոստ-ները իրենց դիրքերը թողլով դէպի ներ-սերը կը քաշուին։ Կառավարութեան կողմ հերքուած է այն հեռագրական լուրը, որուն համաձայն, զինուորները ծանր պարտութիւն մը կրած ըլլան Եէմէնի մէջ։

*** Պատերազմական նախարարութեան հասած նոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թաուզէն մեկնած զօրախումբը ճամ-բան ընդհարումներ ունեցած է ապատամ-ներուն հետ։ Զօրախումբը մէկ քանի դիր-քեր առած և հոն գտնուող պահա-կազօրքին միացած է։ Բացմաթիւ ապըս-տամբներ զրկուած յայտնած են։ Իսկ կարգ մը ցեղապետներ ալ խոյս տուած են։

*** Սիրի կողմը զինուորական գործո-ղութիւն չէ կատարուած տակաւին։ Շա-բաթական զօրք կը հասնի Քէնգիտա։ Մէկ քանի օրէն յարձակում մի պիտի ձեռնար-կուի։ Սիրի միւթասարրիֆ և զինուորա-կան հրամանատար Սիւլէյման փաշա, որ Եպիսի մէջ պաշարուած է, նամակ մը զրկելով Ներքին գործոց նախարարութեան, կը հաստատէ թէ Սիրի գլխաւոր քաղա-քը վտանգի մէջ չէ, հակառակ խիստ պա-շարումին։ Քարտիին մէջ պարար և ապա-մամթերք կը գտնուին։

*** Հոմսէրտայի երեսփոխանները իրենց ընտրողներէն նամակ մը ստացած են, որուն մէջ անոնք զգիտար կ'ընեն Հոմսէյ-տայի գլխաւոր ցեղերէն մէկուն պետին՝ Ասմէտ Շէրաքի փաշայի նկատմամբ։ Այս վերջինը գնդատելի աջակցութիւն մը ընծայած է Սանտայի վրայ քաշող արշաւա-խումբին։

ԹՈՂԹԱՏԱՐԱՆԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս յայտնի է, Երեսփ. Ժողովը այս երկրորդի օրուան նիստին մէջ որո-շեց անկախ նախարարութեան վերաձգ-ման պատասխանատու, հեռագրական և հեռա-ձայնի վերատեսչութիւնը։ Դաշնիզը որոշած է այդ նախարարութիւնը յանձնել ձերա-կալուած Զարեհ էֆ. Տիրկերի։ Զօրական էֆ. թեկնածութեան մասին ալ զրոյց կը չրջի։

ԱԱՍՕՍ. ՊԱՇԱՆԱՆ ՄԸՆԴ

Յառաջիկայ երկուշաբթի կայս. պալա-տան մէջ հայկերոյթ մը պիտի տրուի, ո-րուն հրաւիրուած են նախարարները և դեսպանները։ Հայկերոյթին յետոյ նուա-գահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ։

*** Ծովային նախարարութեան խոր-հրդարան Բիւրէլմ փաշա, նաւատորմին հրամանատար Ուիկէմս փաշայի և անգ-լիացի հինգ սպաներու հետ, որոնց երկա-քին ծառայութեան չրջանը աւարտած է, կոյս. պալատ եկաւ, Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուելու։ Նոր ծե-բադատական Սիզոնն Թէլէֆ էֆ. Սուլ-թանին ներկայանալով չնորհակալութիւն յայտնեց իր անատնման համար։

*** Ֆրանսական դեսպանը, կ. Պոլիս գալէն առիթ, առջի օր Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ։

ԳԲԵՏԱՆԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Կրետէի խորհրդարանը որոշած է պատուիրակութիւն մը զրկել կ. Պոլիս, Բ. Դրան պարարկու համար կղզիին իրամ բնակիչներուն վիճակը։

ԻԹԱԼԻԱԿԱՆԱՆԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԴԱՍԱԳՈՒԼԸ

Ինչպէս արդէն յայտնի է, Իթալիական Վարժարանի Ա. կարգի աշակերտները դասագուլ մանակցած չէին։ Վարժա-բանին Բ. Գ. և Դ. կարգի աշակերտները պարտնակ նախարարութիւնէն իրենց իրաւունքներու պաշտպանութեան մասին հաստատքներ առած բլլալով դասերնին ա-ռին մասնակցեցան։ Ուրիշներ կ'ուզեն թեկնեցնել դասագուլ։

ՄԱՔԱՍՈՅԻ ԳՈՐԾԸ

Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Մայսոնի ընկերարանը նոր խուզարկութիւն մը կա-տարելով, Բ. Դրան մասին բաւ-մաչիւ պաշտօնական գրիչներ երեւան հանուած են։

ԵՐԵՍԱԹՈՒՂԻՒ ՆՈՐ ԳՈՐԾԸՐ

Սամսոն-Սրվաղի երկաթուղիի գծին չինութեան ձեռնարկուած է քանի մը օր առաջ, մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Յուն բազմութիւն մը ներկայ գտնուած է բաց-ման հանդէսին։ Քրդ-Քիլիսէ-Պաղա-էսկիի գիծին չինութեան ալ ձեռնարկուած նոյն օրը։

ԼՐԱԳՐԻ ԴԱԳԱՐՈՒՄ

«Հէյալ» ծաղրաթերթը և «Ինչիպաս» թերթը Պատերազմական Առնանի կողմէ դաղրեցուցուած են։ «Նէա-Բաթրիս» արտօնուեցաւ վերսին հրատարակելու։

ՊՈՇՈՒԹԸ

Հեղինական դեսպանատան գործակա-տար Պ. Աշիքասնարօղլուս, առջի օր, արտաքին գործոց նախարարին հետ տե-սակցութիւն մը ունենալով, թղթերից Թուր-քիոյ զանազան քաղաքներուն մէջ Հեղին-ներուն դէմ մղուած պոյքոթի մասին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅԻ ՊԱՐԱՍԻԼ ՄԻՋԱԶԳԵՑՈՒ ՄԸ

Պէնանէ-Պուրիրի օսմ. հիւպատոսարա-նին մէջ վերջերս ոճիր մը գործուած է։ Քաղաքին ոստիկանապետին օգնականը, մարդ մը սպանելէ յետոյ, օսմ. հիւ-պատոսարանը ապաստանել ուզած է։ Երեք հարիւր հոգի ոճրագործը հալածելով, ըրա-նուելեամբ նիստ մտած, թէ ոստիկանա-թեան օգնականը և թէ հիւպատոսարանին մարդասէրներ սպասաւորը սպանուած են։ Հիւպատոսարանին ապարիները ջնա-ջնջուած են որձակուած հրազէններն։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը գո-հացում պահանջած է, վնասի հատուցում ընելու և յանցաւորները պատժելու համար։ Պարսկաստանի արտաքին գործոց նախա-բարը Թէհրանի օսմ. դեսպանին յայտնած է իր գայրոյթութիւնները, պատճառած մի-ջադէպին առթիւ։

*** Մարգարգաքիս պարսկի դեսպանատան հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ երկու պարսկի ջրկիրներ առաջ բերած են այդ մի-ջադէպը։ Կռուի միջոցին ջրկիրներուն մէկը սպանուած է իր հակառակորդը։ Հետաքրքիր-ներու բազմութիւն մը պարած է դեսպանատան դուռը։ Հանգիստ մը առաջ վարձու տուած էր Երկի Սաֆիրիա անուն յոյնի մը և տան մէկ բանալին անոր յանձնած։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ Երկին որ անյայտ եղած է։ Քննութիւնը առաջ կը տարուի և կը յուսացուի որ ոճրագործները կարելի պիտի ըլլայ շուտով ձերբակալել։ Իրիկուան դէմ ոստիկանութեան նախա-բարութիւնն ընդհանուր քննիչ Պ. Լոֆու-ին, հարցաքննիչ գաստար Նէչատ էֆ. մէկ քանի պաշտօնեաներ և ոստիկանատան բժիշկներն ուղղի. Ճորճ էֆ. ուղղի. Ասպուլան էֆ. և ուղղի. Օսման պէյ Գանտիլի գացած են տեղւոյն վրայ մաս-բասման քննութիւն մը կատարելու հա-մար։

Եթէ այդ ոճիրը նոր յուզում յառաջ բերած էր Գանտիլի ու Վանիքէօյի մէջ, լրագիրներու ընթերցողները նոյնքան յու-զումով չէին կարդացած զայն և ոչ ալ երկար բարակ զրաղած անով, նոյն միջո-ցին ամենուն ուշադրութիւնը կեդրոնացած բլլալով ռուսերէնական պատերազմին զարգացումը լուրերուն վրայ։

Եւ ճիշտ այդ չարաչար առաստան թեր-թերը նորանոր ու ծանրակիր հեռագիր-ներ կը պարունակէին պատերազմի մասին։

Ճարտնական զօրքերը գրաւած էին Լիաօ Եանը, ռուսական երկաթուղեներու հարդարակցութիւններ խզած էին և ռուս բանակը կը նահանջէր։ Բարձ-Արթիւր, թէև տարածին կը դիմադրէր, սա-կայն Ռուսիոյ կայսրութիւնը տարածապալի էր և նոյնիսկ Բարիզէն հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ եւրոպական դահլիճներու և Միացեալ Նահանգներու մէջեւ բանակ-ցութիւններ կը կատարուին միջնորդութիւն մը յառաջ բերելու համար, որպէս զի կռիւը վերջ մը գտնէ։

Ու ամէն կողմ խօսակցութեան ընդ-հանուր նիւթը այդ հեռագրական տեղե-կութիւններն էին և չատ քիչեր կը զբաղ-ցնէին Գանտիլի սպանութիւնները։

Թերթերու խմբագրատուներուն մէջ սգեւորութիւնը չատ մեծ էր, ամենքը սրատարի նոր հեռագիրներու կը սպասէին ու Եւրոպայէն նոյն օրը եկողներ-թերը իրարու ձեռքէ կը յափշտակուէին։ Ռուսեւ-ճապոնական պատերազմը իսկապէս զբաղեցուցած էր ամենքը, մանաւանդ Թուրքերն ու Հայերը որոնք սրտովին կը ծա-փահարէին ամէն մէկ նոր ճարտնական յաղ-թութիւն։ Բայց առա՛ջ, այդ պատերազմը ճշմարիտ բարիք մը եղած էր թերթերուն համար, որոնք անողոք գրաքննիչութեան մը լծոնին տակ, չէին կրնար զրեթէ մը գտնել ուրիշ տեղ, մինչդեռ հիմա պա-տերազմի լուրերովն ու նկարագրութիւն-ներով թերթերնին դիրաւ կը լիցնէին։

— Իրա՛ւ թէ այս պատերազմը յանխա-դադար ընդարձակ տեղեկութիւններ կ'ունենանք։ Բարձ-Արթիւր, թէև տարածին կը դիմադրէր, սա-կայն Ռուսիոյ կայսրութիւնը տարածապալի էր և նոյնիսկ Բարիզէն հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ եւրոպական դահլիճներու և Միացեալ Նահանգներու մէջեւ բանակ-ցութիւններ կը կատարուին միջնորդութիւն մը յառաջ բերելու համար, որպէս զի կռիւը վերջ մը գտնէ։

Ու ամէն կողմ խօսակցութեան ընդ-հանուր նիւթը այդ հեռագրական տեղե-կութիւններն էին և չատ քիչեր կը զբաղ-ցնէին Գանտիլի սպանութիւնները։

Թերթերու խմբագրատուներուն մէջ սգեւորութիւնը չատ մեծ էր, ամենքը սրատարի նոր հեռագիրներու կը սպասէին ու Եւրոպայէն նոյն օրը եկողներ-թերը իրարու ձեռքէ կը յափշտակուէին։ Ռուսեւ-ճապոնական պատերազմը իսկապէս զբաղեցուցած էր ամենքը, մանաւանդ Թուրքերն ու Հայերը որոնք սրտովին կը ծափահարէին ամէն մէկ նոր ճարտնական յաղթութիւն։ Բայց առա՛ջ, այդ պատերազմը ճշմարիտ բարիք մը եղած էր թերթերուն համար, որոնք անողոք գրաքննիչութեան մը լծոնին տակ, չէին կրնար զրեթէ մը գտնել ուրիշ տեղ, մինչդեռ հիմա պա-տերազմի լուրերովն ու նկարագրութիւն-ներով թերթերնին դիրաւ կը լիցնէին։

— Իրա՛ւ թէ այս պատերազմը յանխա-դադար ընդարձակ տեղեկութիւններ կ'ունենանք։ Ամէն ինչ կ'ունենանք։ Ամէն ինչ ունենանք։ Ամէն ինչ ունենանք։

ՀԱՅԵՐԷ ԴԷՄ

Քանի մը տարի առաջ Գիւլ-բաղչէի թերթը հայերէն գիրը ասանանելու (նաբել) համար պէտք է սպասէր որ ալիւրի գնդն մէկ պարկն վրայ 12 ու կէս դրուշ տարբերութիւն մը առաջ գայ, որուշց այդ դրութիւնը վերցնել և թող տայ որ միւսում կատարուի որ գէ. ի ժողովրդէն չենասուի։ Այն դատարկ օրիորդին մը որ պատասխանի ՀԱՐԱՀԱՆ ԳԱՐԵՆԻ ԱԳԵՆԻ գալ-ցին վրայ, ու իսկոյնեն մէկ գալ-ցէն ալ պարկի գաստ-կան ուզելու առթիւ։ Անատանդ խոսքի պէտ պատասխանելն և զնդրը պա-տի գրաստելն։

ԹՐԱՄԱՅԻՑ ՂԱԼԱԹԻԱՅԻՆ ՊԷՏԷՐ

Թարգմանական Գ. Շրջանակի ոգ-հարգէն կրկին. հոգի ասլարն բնակիչ-ներն կողմէ ներկայացուած թրամէյինու-Ընկերութեան, խնդրած են որ Թրամէյի գիծը Օրթաքէյէն մինչև Գէլէք կրկ-ընդարձակ։ Ընկերութիւնը կ'ուսումնասի-այդ առաջարկը, գոնայում տալու համար թարգմանիներուն։ Հանրօգուտ չինու-թեանց նախարարութեան ու քաղաքաշի-նութեան մինչև համաձայնութիւն գոյ-նալ յետոյ, գիծին երկարացման պիտի ձեռնարկուի։

*** Թրամէյներու ընկերութիւնը մասնի է գիծ մը հատատուցու. Ֆաշիրի և Էյուբ-նէդարտի մէջ։ Երկու ճարտարագիտներ ալ գիծին յատարդիները կը պատրաստեն։

*** Թրամէյներու Ընկերութիւնը ամսան յատարգած էր Կարաքէա-Ասարէյ-Շիշլի գիծերու նորոգութիւնը։ Կարա-քաստութեան պնդումին վրայ, արդէն իսկ ձեռնարկուած է այդ գիծին վերաշի-նութեան։

ԳՈՐԾԱԳՈՒՄԻՆԵՐՈՒՆ ՇԱՐ

Գործատարանին չարժումը հետզհետ կը ծաւալի, թէ՛ մարքարագիս և թ գաստանելու մէջ։ Գործատուները իրա-կը յաջողին, ապրուստի ապրելու վարձատրութիւններու անդրանանելու հետեւանքով։

*** Սկարիկէն կը հեռագրեն թէ գիս-խատի Բէյթի գործատրներու բանվոր-ներ սատանայ։ Գաղարի մէջ 10000 մ-ուտի գործատրներ գաղարեցուցած են իրենց աշխատութիւնները։ Տրամէյն գինուո-ներ զրկուած են Գալաթա, բարեկարգ-թիւնը պահպանելու համար։ Մինչև գինու-ո և մինչ ալ չէ ծաւալ։

*** Բէյթի Ճիպալի գործատրները կ'չարունակեն բանվորները։ Ամենայն ոգ-ատարար։ Գաղարի մէջ գործատրներ կ'ունենան բանվորներ։ Տրամէյն գինուոր

Օրուան Դէպքեր

ՅՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱՆԱԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Բիթլիսի Էլէնի անուն ապառնի մը տակի առաջ երկու հարիւր 56 ոսկի գողնալով Թէրիսան պէյի տունէն, ուր կը ծառայէր, իսլամ տուած էր։ Վերջերս Անատոլու Հիսար Անմէա պէյի քով ծառայութեան մտած էր Տէպրնա անունով։ Հոն ալ 220 ոսկի գողնալով կծիկը դրած է։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ բարեծագիրի ապաստանը։

ԵՂՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ. — Վանէլ անուն մարդ մը առջի առաւօտ դանակի հարուածով մը սպաննեց իր եղբայրը՝ Սիլէֆան, որ դիմերը յանդիմանած էր ուշ տուն տուն դարձած ըլլալուն համար։ Մարդասպանը չէ ձերբակալուած։

ԿԱՌՈՒՑԻ ԱՐԿԱՆ. — Առջի օր, Բերա, Թարլաբաշիէն արարչաւ անցնող վարձու կառք մը ասպարեզ պատաւ կին մը, որ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՄԱՐԱՇԻ ԱՕՐԻՆՆԵՐԸ

Մարաշի հոգեւոր պետերը կը տեղեկացնեն Այրիսանամ յանձնաժողովին թէ զրկուած 322 ոսկիէն 150 ոսկի յատկացուցած են կարօտեալներու նպաստի գործին չկարողանալով հանդուրժել ողբալի և զժբաղդ այրիներու ազատագրութեան։ Իսկ մնացեալ գումարը վերադարձին ան պահանջողի համար իրը գրանցագիր։ Նաեւ կ՚յայտարարեն թէ թէպէտ մանուածագործութիւն յանձնարարուած է, բայց Այրիսանամին զրկած գրամը չի բաւեր։

ՀԱՆՑ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Պատրիարքարանէ հաստատեալ չրջաբերական մը կ՚ուղղուի հանրութեան։ «Ներկայ չրջաբերականս չեմնպէս կը յանձնարարեմ վիճակաց Առաջնորդաց և Տեղապահներուն։ Փոխանորդներուն՝ որ Ս. Զատիկ առթիւ իրենց մերձակայքը և չրջականերու մէջ գտնուած Հայ զինուորները հոգեւորապէս մխիթարեն, խոստովանցնեն, Ս. հաղորդութիւնս արժանացնեն, փրանգանն անցնց մասին պարբերաբար տեղեկութիւն տան Պատրիարքարանիս։»

ՀԱՆՐԵՑԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԸ.

Հանրեան Կաթող. Փոխանորդը դիմումներ կընէ Այրիսանամին որ հակառակ Հանրեան ամէնէն ուժգին պահանջեալ մասին զրկուած 150 ոսկի բաժին հանուած է անոր մինչ Սեւանայի 1,200 ոսկի՝ ուր սակաւաթիւ այրիներ միայն կան։ Ցնծալի կամ՝ Փոխանորդը դիմումներ կ՚ընէ գաւառի գործին համար զոր բաղմաթիւ կը նկատէ և ուրիշ միայն քիչ թիւով այրիներու զրկած պիտի ստանան մինչ գարդի գործը կրնայ աւելի յաջողիլ հոն։ Հանրեան բոլոր ազգային աշխատանքները միացնելով կոչած են Հ«այկական Աշխատանքի Տուն ի Հանրեան» քանի որ Օսմանեան աշխատանքի տուն ալ կայ։

ԱԶԳԻ ԳՈՐԾԸՆԹԸՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԵՔ ՕՐՈՒՆ ՄԻՋ

Վիճակու գաղարեալ ազգ. կենտր. ընտրութիւնները սկսան։ Օրթագիւղէն երեսփոխան վերընտրուեցաւ Տօքթ. Թէրզեան և Խասիկ Սմբատեան էֆ. ներ։ Զմիւռնիոյ ազգ. երեսփոխան ընտրուեցաւ Ծանօթ փաստաբան և իրաւաբանական հմտաբանի ուսուցիչ Տիրան էֆ. Երկանեան։ Վերընտրուեցան Կարմիրի երեսփոխան Սարգսեան էֆ. Տէր Ազարեան և Եգիպտոսի ազգ. երեսփոխան Վահան էֆ. Թէքէեան։

** **Ազգ.** Հիւանդանոցի նոր ազգանդէսը անդի ունեցաւ մեծ յաջողութեամբ։ Ներկայ էր կայս. իշխան Մէհմէտ էֆ.։ Հաստիքը հազար ոսկիի մօտ կ՚ենթադրուի, ինչ որ ցոյց կուտայ կարգադիր մտահոգութիւնը տարած ջանքերը։

** Դիւրնեցոց նահանգներու տարրերնչին տարեկան կիրակի օր հոգեհանդիսաւոր պիտի կատարուի Մայր Եկեղեցին մէջ։

** Տեղապահ Սրբազանը երկուշաբթի օր ընկերակցութեամբ փարտեթեան անդամներուն այցելեց Պուլկարաց Եկեղեցին, ը խոստացաւ վաղը փոխադարձ այցելութեան երթալ Հայոց Պատրիարքարանը։ Տեղապահ Սրբազանը առջի օր Մանուկ էֆ. Ագարեանի հետ այցելեց նաեւ մէկ քանի գեղատեսիլներու և ներքին գործոց նախարարին որ Հասան Պէյի քանդուած եկեղեցիին գործը վերջացնելու համար Ատանայի կուսակալին Պոլիս գալուն կը սպասէ։

** Կոմիտաս վրդ. առջի օր մեկնեցաւ Իզմիր։ ուր մէկ քանի օր մնալէ յետոյ յաջորդաբար պիտի այցելէ Եգիպտոս և Գերմանիա։ Կայս. իշխան Մէհմէտ էֆ. իր կողմէ ողջերթի զրկած էր յատուկ պաշտօնատար մը և այս առթիւ նուիրած է իր լուսանկարը։

** Հայկ էֆ. Խճճասարեանի տարբ կատարելագործ լուժիւս համար, յիշեալը Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուած էր։ Առջի օր ի Ներկայութեան Տօքթ. Օրլանդա պէյի, Տօքթ. Նաղարեան պէյի և Սկարդիա էֆ.-ի նոր գործողութիւն մը կատարուեցաւ. ուրիշ վրայ և բժիշկները յայտարարեցին որ այս անգամ վերջնականապէս դարմանուած է վնասակար մասը և մինչև մէկ ամիս կատարելագործ կ՚առողջանայ։

** Նորատադի հերու միայնոյ եկեղեցականներու պարարերուն թնդրին առթիւ կազմուած փաստաբանական մանաժողովը անցեալ տարուայ նոյեմբերի 14 թուականով դրամ մը պարգեւած էր իր կարիքը։ Մարտաւանի Տ. Դանիել վրդ.-ի վրայ դնուած կարգացոյց մասին կրկնով նաեւ անոնց մէկ ցուցակը և յայտնելով որ խորհրդարանական յանձնաժողովի տեղեկագրին գալս ուրիշ կարգաւորներ կան, որոնք կը գտնուին թէ՛ յիշեալ վարդապետներուն և թէ ուրիշներու վրայ, ներկայացուցած էր նաեւ անունց ցուցակը և Տ. Դանիել վրդ.-ի խնամեալները՝ զանոնք օրինական գործողութեան վերադարձնելու համար Ս. Աթոռին։ Մասնաժողովի անդամներէն Յակոբ էֆ. Յակոբեան ներկայացաւ խնդրոյին, և ըսնանցի կերպով եւս յայտարարեցին սուտ, թնդրիրով այս մասին պէտք եղած որոշումը փութացուր։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ թնդրիրը և չընդունակորութիւն յայտնելով մասնաժողովին թղթատիպ ախտառութեան համար, ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց այս մասին և հարկ դատեց պէտք եղած որոշումը տալ ամբողջական նիստի մը մէջ։

ՀԱՆԳԻՍԱՆԱՆ ԲԱՆԱԿԷՆ.

ԸՆԴԱ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հայկ. Միութեան կողմէ Զօր-Մարգանի մէջ հիմնուելիք Կիլիկեան Որ. ազգաց-Վարժարանին կառուցման հանգանակաչանով՝ Կեղր. Ժողովին կողմէ իբրեւ պատուիրակ Եղիպտոսէն Զօր-Մարգան մեկնած են Պ. Լէոն Պէրբէրեան և Գ. Արշամ Թիրատեան։ Պ. Լեւոն Հէրբէրեան քիչ օրէն պիտի վերադառնայ, բայց Ա. Թիրատեան երկարաձիգ մնալն ենթադրեալ մասին ատարելիս անդարձ կը դարձնեն։ Ինչ որ ամենայն ինչ ունենալ հանգանակութեան համար։

Այս առթիւ Վանդաբա էֆ. առաջարկեց որ քրիստոնեայ հոգեւոր պետերն ալ դրամին այդ յաջողութեան մէջ։ Զանազան պատասխանեց թէ՝ արդէն անոնք ալ կազմակերպական պաշտօնեաներու չարքին մէջ են, քանի որ այսպէս կը նկատուին։ Իսկ ազգանանամնաց թեան զարձաւ ուրիշ մը հեղինակէն պատիւ 15 տարիէն 20ի բարձրացնել առաջարկեց։ Յաջողութեամբ ընդունուեցաւ։

Կէս օրուան գաղարէն վերջ կը նախագահէր Անմէա Մարկիս էֆ.։

Թէրթերէն մը կատարուածքը կը խնդրէր փոխադրել արտասանելիք քաջալերող օրէնքին վրայ երացամ։

Կատարուածքը կ՚առաջարկէր կարելաւը է զարձ գնել ծախքին ստանելու համար, որ 2,482,609 դրչի կ՚հասնի։ Պիտանէի յանձնաժողովին զրկուեցաւ։

Եպարքոսական թէրթերէն մը Ժողովին զրկուած էր Երեւան Պարտքի վճարման եղանակի մասին պատասխան օրէնսդիր։ Դրկուեցաւ երեւմտեան օրէնքներու յանձնաժողովին։

Ժողովը չարունակեց պատժական օրէնքին վերանայուածքը։

Կարդացուեցաւ 176րդ յօդուածը, որուն պատասխանութեամբ եթէ մէկը պատճառ բլլայ ուրիշի մը սուտ էն հիւանդութիւնը տարածանալուն և ասոր հետեւանքով

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՈՏԱՇԵՐՋԱՆ — ՆԻՍ

ՊԱՏԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Օսմ. Խորհրդարանը երէկ նիստ զումարեց ժամը 11ին, նախագահութեամբ Անմէա Բէյի։ Երեսփոխանութիւնը մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ «Լոպտա» կը տարուեցաւ։

Կարդացուեցաւ պէյ ամէնի յանձնաժողովին մէկ տեղեկագիրը որով հաստատութիւն կը յայտնէր հանրաստանի էնս-պաշտանական օսմ. հեռագրական գործակալութեան հեռագիրներ կէս գինով փոխադրելու տեսակէտներ։ Երեսփոխանները հաստատեցին։

Հակ էֆ. Խճճասարեանի տարբ կատարելագործ լուժիւս համար, յիշեալը Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուած էր։ Առջի օր ի Ներկայութեան Տօքթ. Օրլանդա պէյի, Տօքթ. Նաղարեան պէյի և Սկարդիա էֆ.-ի նոր գործողութիւն մը կատարուեցաւ. ուրիշ վրայ և բժիշկները յայտարարեցին որ այս անգամ վերջնականապէս դարմանուած է վնասակար մասը և մինչև մէկ ամիս կատարելագործ կ՚առողջանայ։

Երուսաղէմի հերու միայնոյ եկեղեցականներու պարարերուն թնդրին առթիւ կազմուած փաստաբանական մանաժողովը անցեալ տարուայ նոյեմբերի 14 թուականով դրամ մը պարգեւած էր իր կարիքը։ Մարտաւանի Տ. Դանիել վրդ.-ի վրայ դնուած կարգացոյց մասին կրկնով նաեւ անունց մէկ ցուցակը և յայտնելով որ խորհրդարանական յանձնաժողովի տեղեկագրին գալս ուրիշ կարգաւորներ կան, որոնք կը գտնուին թէ՛ յիշեալ վարդապետներուն և թէ ուրիշներու վրայ, ներկայացուցած էր նաեւ անունց ցուցակը և Տ. Դանիել վրդ.-ի խնամեալները՝ զանոնք օրինական գործողութեան վերադարձնելու համար Ս. Աթոռին։ Մասնաժողովի անդամներէն Յակոբ էֆ. Յակոբեան ներկայացաւ խնդրոյին, և ընդանցի կերպով եւս յայտարարեցին սուտ, թնդրիրով այս մասին պէտք եղած որոշումը փութացուր։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ թնդրիրը և չընդունակորութիւն յայտնելով մասնաժողովին թղթատիպ ախտառութեան համար, ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց այս մասին և հարկ դատեց պէտք եղած որոշումը տալ ամբողջական նիստի մը մէջ։

ՀԱՆԳԻՍԱՆԱՆ ԲԱՆԱԿԷՆ.

ԸՆԴԱ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հայկ. Միութեան կողմէ Զօր-Մարգանի մէջ հիմնուելիք Կիլիկեան Որ. ազգաց-Վարժարանին կառուցման հանգանակաչանով՝ Կեղր. Ժողովին կողմէ իբրեւ պատուիրակ Եղիպտոսէն Զօր-Մարգան մեկնած են Պ. Լէոն Պէրբէրեան և Գ. Արշամ Թիրատեան։ Պ. Լեւոն Հէրբէրեան քիչ օրէն պիտի վերադառնայ, բայց Ա. Թիրատեան երկարաձիգ մնալն ենթադրեալ մասին ատարելիս անդարձ կը դարձնեն։ Ինչ որ ամենայն ինչ ունենալ հանգանակութեան համար։

Այս առթիւ Վանդաբա էֆ. առաջարկեց որ քրիստոնեայ հոգեւոր պետերն ալ դրամին այդ յաջողութեան մէջ։ Զանազան պատասխանեց թէ՝ արդէն անոնք ալ կազմակերպական պաշտօնեաներու չարքին մէջ են, քանի որ այսպէս կը նկատուին։ Իսկ ազգանանամնաց թեան զարձաւ ուրիշ մը հեղինակէն պատիւ 15 տարիէն 20ի բարձրացնել առաջարկեց։ Յաջողութեամբ ընդունուեցաւ։

Կէս օրուան գաղարէն վերջ կը նախագահէր Անմէա Մարկիս էֆ.։

Թէրթերէն մը կատարուածքը կը խնդրէր փոխադրել արտասանելիք քաջալերող օրէնքին վրայ երացամ։

Կատարուածքը կ՚առաջարկէր կարելաւը է զարձ գնել ծախքին ստանելու համար, որ 2,482,609 դրչի կ՚հասնի։ Պիտանէի յանձնաժողովին զրկուեցաւ։

Եպարքոսական թէրթերէն մը Ժողովին զրկուած էր Երեւան Պարտքի վճարման եղանակի մասին պատասխան օրէնսդիր։ Դրկուեցաւ երեւմտեան օրէնքներու յանձնաժողովին։

Ժողովը չարունակեց պատժական օրէնքին վերանայուածքը։

Կարդացուեցաւ 176րդ յօդուածը, որուն պատասխանութեամբ եթէ մէկը պատճառ բլլայ ուրիշի մը սուտ էն հիւանդութիւնը տարածանալուն և ասոր հետեւանքով

ԹԻՖԱՐԻԹ ՎԷ ՆԱՅՆԱՍ ՆԵՂՈՒԱՐԻԹԻՆՏԷՆ

Հինգերէ սկսեալ Հապսանի սամանցիներ մի թէպիւրի համար միմեանց սպանեցին հարիւրներ։ Թէրիթերի զաղալը իրենց թանը 327 նիսան 14 թարիխինէն 327 հարիւրան 14 պատերազմը սասի իրենց դասոր թանալին թէմեռ էպէսիրէրի վէ միմեանցանա սիրտ չարիմամ վէ փրօժէրերէրէ միմեանցանա մատիրիմնը իսկն նէգարէթ գարարնամէ-սինէ միրէրքէրէ միմեանցանա վէ ասօրէսինին նէգարէթ վէգրեսիմամ։ Ֆիրուսի իսկի իրենց զրամ։ 327 մարթ 23

* * *

Թիճարէթ ու Նաֆիա նէգարէթիճէ-սէնէի հարիւր զարիցնանա հարիւրրիմարնա լի զուտ կէսրիլէնէք զարթան վէ գուիթ. վէ սէֆիրէր թէհլիսի վէ թամիրի միմեանցանա վաղ օրնարաղ չէնրի նիսանին նէսինին ինանիր. իհայէ էվէվիլեսի վէ չէնրի մէգրիբրին ան պիրինճի աստարարանքով հանչեց, խանանէն ու սիրանէթիր աստաց և նարէն անցաւ. գրանցանին ասցնա, թէրթիգան գէգէ մը չէրմանանցանա և ասիրա իր թարգմանութիւններուն.

Մութիր կոխած էր արդէն կրը գործը լմնցնելով պատարաստուած մեկնելու. նոյն միջոցին գրաչնիչը ներս մտաւ հեւ ի հեւ և չփոխած կերպարանքով մը։

— Գանդիլիի ոստրին մասին նոր բան մը գրեցիք, հարցուց խօսքը ուղղելով խմբագրի մը որուն պատասխան էր ներքին լուրերը կարդալ գնալ։

— Չէ, պատասխանեց այս վերջինը, յաստակ լրաբեր մը գրեցած ենք այդ մասին տեղեկութիւն բերելու համար, ուստի չեկաւ, անոր կը սպասենք կոր։

— Շրջայ ար ադ ոստրին վրայ ուստ մը բան գրեք ձեր կարմին, չարտնակեց գրաչնիչը։ Հրեղի պէյը բացարձակապէս հրաման բրաւ, եթէ հակառակ վարուիք գրանիլ մեծ փորձանք կուգայ...։ Մինչեւ ուսիլանութեան կողմէ արուած պաշտօնական տեղեկութիւններ կմնաք հրապարակել... հասկցաք։

— Այո՛, շատ աւէլ, պատասխանեց խմբագիրը։

Գրաչնիչը տասանին կը չարունակէր

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒՅԼԻՆ ԴԵՌ ՉԷ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

Երէկ, ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ սեւ պրչամանան տեղեկութիւն չէր հասած Թաշիզի օսմ. զինուորներու կողմէ զրաւուած լլալու մասին։

** Վերջին պատուոյն կը տեղեկանանք թէ օսմ. զինուորները յաջողած էն Թաշիզի ամենաբարձր զիրքերը զրաւել, և ժամէ ժամ կ՚սպասի Թաշիզի անձնատուութեան։

** Շրջապատէն մարտ 30 թիւով կը հեռագրեն թէ հեռագրական թելերը խլուած բլլալուն հետեւանքով վարուած Դամասկոսի հեռագրատեսակը վերարկուած է։ Հոն գտնուող ռազմական տեղական Ֆէյզի պէյ առնուած հեռագրին մէջ բան մը չի կայ։ Մուհիսին պէյի զինուորական կողմերու բարձր զորաջիները բլլալնին զրաւուած է։

ԹՈՒՐԻՍ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Կը տեղեկանանք թէ կ. Պոլսոյ դիրման զեսպանատան զործակատարը, առջի օր, արտաքին զործոց նախարար Բիգիսի փաշայի այցելելով զեկման կարգեր կոչմէ հաստատելիներ բնայած և նախարարը տարեկցուած է թէ ծանրակիր պարագաներու մէջ Գերմանիոյ միայն ազնիւ պիտի դտնի Թուրքիոյ։

ԱՇՄԷՏ ԲԵՑԻ ՊԱՅԻ ՕՐԳԵՒՈՐԱԹԻՒՆԸ

Կը հաստատի թէ Երեւան. Ժողովի նախագահ Աշմէտ Բէյ պէյ Խորհրդարանի անդամ Հայոց Տրապիզոնի, Սամսունի նահանգամասերը պիտի այցելէ։ Ցնծալ Բեգերարքի պիտի երթայ և փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ Տուժարի նախագահ Պ. Կուչքոճի։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Ատանայի կուսակալ ճէմիլ պէյ մարաքաշէն հոս եկէլ և այլեկոն դարձեալ դործոց նախարարին։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆՈՒԱՀՈՒՐԴ

Անատոլու Օսմ. Երկաթուղիի Ընկերութիւնը նոր ատարդի զրած է Կէվիլի և Տիլ-Իսկէլեսի կայարաններուն մէջեւ զանուող ծիրն նորոգութիւններու։ Շինութիւնն երեւան մասի բաժնուած են։

Կառուցուելիք սխալաստութիւնն են, պեղամ և հարի փարագրութիւն, դատաժարեր ճէպերի, ճարտարապետական շինութիւններ, երկու փարագի, որոնց մէկը Ա. մասին մէջ է և 110 մէտր և երկրորդը Բ. մասին մէջ է և 310 մէտր երկարութիւն ունին, հիմնարկութիւններ, թրաւէրտերու համար ատաղ և թիճի հարմարութիւն, եւն.։ Նոր ատարդը պիտի վերջանայ 1911 ապրիլ 25ի կէսօրին (Ն. Տ.)

Նոր ատարդի արդիւնքը ինչ որ ալ բլլայ, ընկերութիւնը իրեն կը վերապահէ իր ամէնէն աւելի յարմար դատուած ոնձէն հետ գործել։ Նոր ատարդին մասնակցիլ ուզողները կրնան դիմել Իրենց վերադրիսով, ճամբարներ և չինութիւնց գլխաւոր հարատարակէն, տեղիներուն համար նոր ատարդի պայմաններուն և ուրիշ ծանօթութեանց համար մինչեւ 24 ապրիլ։ Նոնկոյն կրնան այդեկ ատարդութեանց վայրերը իրենց ծանրով։ 8-1

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԳԱՍԵԳԻՆ ՊՈՅԱՌԵԱՆ

ՊԱՀՐԵՑԻ ՆԷՍԱՐԵԹԻՆՏԷՆ

26000 մէտր Ինկիլիզ չափով
10500 » կէսոմէրէրէ Գանէրա
9000 » հարաւ ապէնա գնանող թէրեն ցրկ ը փերրաս։
7000 մէտր մասի ամբոյմէի փերրաս։

Թէրսանէի Ամիրլ խէրեն մի պատասխանատուութիւն պարտաւէ հիմնի վէ մրդասարարը մասնարերը ալարի զարէմ էչնա զարէրը զարի ատարէրի ապը ապը մինանատարա գնտրտուրնուան չարթնամէրէրի մասիրմնէն կերէր պէր զարէմինին վէ կերէր ճնանէրմնէն իրմատանա թարիզ օրանարդան թէրիճնամէրէրին փիւչար մասզարէր պարտնան բան մի նեռանդն ան ալ գէրէնի բարդ իրմի գնանի պատրէրվով ատարի իրեն զատար թէրիճնամէրէրի թէրմնամի ապչէրէրնի պանրիվ նէգարէթի ալարիմնէն ատրէրնի գիրանամէ գարարնամէ-սինէ մի ալարիմնէ գարարնամէ-սինէ Տէր-ատարանի Թիճարէթի վէ Նաֆիա նէգարէթի միւսարատամի գօմիսիոնրնա մի թարատամի իրմի օրանարը։

327 մարթ 29

ՓՕՍԹԱ ԹԷԼԵՏԻՊԱՅԻ ՎԷ ԹԷԼԵՖՕՆ ՄԻՒՏԻՒԹԻՒՆԸ ՈՒՂՂՈՒՄԻՆՏԷՆ

Գէրգ Լէօթ սէնէան պէրու մէվզրի թէ՝ փիւէ չէգարլարագ էլեկ, մէվզրի իթթիմալան գալարմրշ՝ օրան էլի միլիօնլէգ ատէա մանթիլի էլէնրնա փ ալզարթ փօսթալ վէ ատրէ մէտզատէէ վազ իտիրմէ տէր։ մէզբէր փալարը ճէնթ վէ մրզգարրը վէ չէրարթ մէզատէի միապէրն օլան ճէալէլ միթիրի ուսանմիկ ատէա մանթիլինճէ պէր գրուշ գիրարա գիրուրթ իտիմգատ տէր։ Թաշրուան վէ նա մէմալիքը էնճիպանէն միզատէէ Իշրարքար սրդու իտիլէր, ճէպվէլիրն պէտիր լլ գիրա՝ գարարնը մէ՝ օսմանլու գէօնէ մէ։

Մէնէ 327 Մարտ 12 — 9—10

ԿԱՐԻԱՅԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱՄԵՑԷՔ

Աբխարիս ամենեն Հռիւական եւ Յեբեռանչա՝ մա եւ՝ ին Սիեսարանին պարտաքանութիւնը եկող՝

ՀԱՅՍԳՊԱՏՈՂՔՍԸ

Հեղինակութիւն՝

ՍԱՂԱՐԻՆ ԱՐՔԵՊ. ՕՐՄԱՆԵԱՆԻ

որ կը բոլանցնի չորս Աւետարաններու խնամիս եւ ընդարձակ ուսումնասիրութիւնը, այժ ժողովրդական ոճով մը։ Կը պարունակէ 110 մեծադիր էջ եւ 35 գեղապիսի քարեանիր եւ պատկերներ Սուրբ Տեղեաց եւ պատմ. վայրերու։

Գին 25 դրշ. (բաթակազմ (գաւառաց եւ արտասահմանի համար 3 դրշ. ծանրի ծախք)։

Գեղրոնատեղի՝ Վ. եւ Հ. ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ վաճառատան, Ս. Գալիս, Պաղլի-Դարու։

Կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառներուն քովէ։ 10—5

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆՈՒԱՀՈՒՐԴ

Անատոլու Օսմ. Երկաթուղիի Ընկերութիւնը նոր ատարդի զրած է Կէվիլի և Տիլ-Իսկէլեսի կայարաններուն մէջեւ զանուող ծիրն նորոգութիւններու։ Շինութիւնն երեւան մասի բաժնուած են։

Կառուցուելիք սխալաստութիւնն են, պեղամ և հարի փարագրութիւն, դատաժարեր ճէպերի, ճարտարապետական շինութիւններ, երկու փարագի, որոնց մէկը Ա. մասին մէջ է և 110 մէտր և երկրորդը Բ. մասին մէջ է և 310 մէտր երկարութիւն ունին, հիմնարկութիւններ, թրաւէրտերու համար ատաղ և թիճի հարմարութիւն, եւն.։ Նոր ատարդը պիտի վերջանայ 1911 ապրիլ 25ի կէսօրին (Ն. Տ.)

Նոր ատարդի արդիւնքը ինչ որ ալ բլլայ, ընկերութիւնը իրեն կը վերապահէ իր ամէնէն աւելի յարմար դատուած ոնձէն հետ գործել։ Նոր ատարդին մասնակցիլ ուզողները կրնան դիմել Իրենց վերադրիսով, ճամբարներ և չինութիւնց գլխաւոր հարատարակէն, տեղիներուն համար նոր ատարդի պայմաններուն և ուրիշ ծանօթութեանց համար մինչեւ 24 ապրիլ։ Նոնկոյն կրնան այդեկ ատարդութեանց վայրերը իրենց ծանրով։ 8-1

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԳԱՍԵԳԻՆ ՊՈՅԱՌԵԱՆ

Կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառներուն քովէ։ 10—5

Ծանուցեալ յայտնի չէ։

Նոյն միջոցին պաշտօնական մը զործակալութիւններու նոյն օրուան հեռագիրները բերաւ յանձնեց Սասրք պէյի, որ անմիջապէս անոյշ հեռագրագրութեամբ սկսաւ կարդալ գանոք, ը պարզին մատնելով Դանդիլիի ոստրը։

— Լաւ Եանկի զրուցմա պաշտօնական հեռագրատան է, զուշեց ուրախութեամբ, յետոյ Թուղթերը առնելով գնաց քովի սենեակը ուր կը գտնուէր խմբագրատեղը։

Սասրք պէյ քանի՞ինգ տարեկան, միջահասակ, նոր ու վարելագարմ երիտասարդ մըն էր, նորաբոյս սև պեղերով, ալուր արտայայտիչ աչքերով, որոնց զարթ ու անկեղծ ակնարկը առաջին վայրկեանէն հաճակրանք ու վստահութիւն կը ներշնչէր։ Իր ուսմանքը Կարապա-Սարայի Լիսէին մէջ ատարատած էր ու փայլուն վկայական մը առած, յետոյ նեռատած էր լրագրական ասպարէզը զրուն համար վարժարանէն իսկ բուռն հակում մը ունէր։ Ինք սակի կ՚ուզէր զուս գրականութեամբ զբաղիլ, վէպեր ու բանաստեղծութիւններ գրել, սակայն մէկ կողմէ դրամնութիւնը և միւս կողմէ օրագիրի մեքենական աշխատութիւնները արգելք կ՚ըլլային իր բաղձանքը իրագործելու։ Թէեւ իր պարապոյ ժամերուն միշտ դրամատութեամբ կը զբաղէր և արդէն իսկ սիրայնն ընդարձակ վէպ մը գրած վերցուցած էր, զոր պատեհ ժամանակ մը կը ապասէր հրատարակելու համար։ Ինք ի բնէ խելացի, ուշիմ և աշխատասէր, շատ լաւ տարած էր Գրանսերէն լեզուն և Թարգմանութեան մէջ աշխատելի վարժութիւն մը ստացած էր որ շատ քիչերը կը հասատարէին իրեն։ Սասրք պէյ, վարժարանին մէջ, ջերմ ազատասէր ու զրեթէ յեղափոխական մըն էր, բայց Լիսէէն ելլելէն ի վեր, իր շատ մը ընկերակիցներուն պէս, տարուբեր էր ծածկել իր զաղափարները և ինքզինք յարմարցնել տարած դժնդակ միջավայրին, թէեւ ներքնապէս՝ նոյնը մնացած էր։ Երիտասարդ Թուրքերու յարմութիւն թէեւ հեռուէն համակիր, սակայն երբեք յարաբերութիւն չէր ունեցած հետեւանին և նոյնիսկ կը զզուէր անոնցմէ և չէր ուզեր սև է կերպով ինքզինքը վանել։ Քաջասիրտ ու յանդուգն և ունակութեան կարող ըլլալով հանդերձ, սեռակ մը հոգեկան ճնշումի ու թուլութեան ենթարկուած էր, վնասը չգիտցաղ մթնոլորտէն ազդուած։

Խմբագրատեղին քովէն կերպարանելով Սասրք պէյ ուրուն կերպարանքը ելած էին, աճապարանքով հարց, խանանէն ու սիրանէթիր աստաց և նարէն անցաւ. գրանցանին ասցնա, թէրթիգան գէգէ մը չէրմանանցանա և ասիրա իր թարգմանութիւններուն.

Մութիր կոխած էր արդէն կրը գործը լմնցնելով պատարաստուած մեկնելու. նոյն միջոցին գրաչնիչը ներս մտաւ հեւ ի հեւ և չփոխած կերպարանքով մը։

— Գանդիլիի ոստրին մասին նոր բան մը գրեցիք, հարցուց խօսքը ուղղելով խմբագրի մը որուն պատասխան էր ներքին լուրերը կարդալ գնալ։

— Չէ, պատասխանեց այս վերջինը, յաստակ լրաբեր մը գրեցած ենք այդ մասին տեղեկութիւն բերելու համար, ուստի չեկաւ, անոր կը սպասենք կոր։

— Շրջայ ար ադ ոստրին վրայ ուստ մը բան գրեք ձեր կարմին, չարտնակեց գրաչնիչը։ Հրեղի պէյը բացարձակապէս հրաման բրաւ, եթէ հակառակ վարուիք գրանիլ մեծ փորձանք կուգայ...։ Մինչեւ ուսիլանութեան կողմէ արուած պաշտօնական տեղեկութիւններ կմնաք հրապարակել... հասկցաք։

— Այո՛, շատ աւէլ, պատասխանեց խմբագիրը։

Գրաչնիչը տասանին կը չարունակէր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՄԱՐԱՇԻ ԱՕՐԻՆՆԵՐԸ

Մարաշի հոգեւոր պետերը կը տեղեկացնեն Այրիսանամ յանձնաժողովին թէ զրկուած 322 ոսկիէն 150 ոսկի յատկացուցած են կարօտեալներու նպաստի գործին չկարողանալով հանդուրժել ողբալի և զժբաղդ այրիներու ազատագրութեան։ Իսկ մնացեալ գումարը վերադարձին ան պահանջողի համար իրը գրանցագիր։ Նաեւ կ՚յայտարարեն թէ թէպէտ մանուածագործութիւն յանձնարարուած է, բայց Այրիսանամին զրկած գրամը չի բաւեր։

ՀԱՆՑ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Պատրիարքարանէ հաստատեալ չրջաբերական մը կ՚ուղղուի հարիւրներ։ «Ներկայ չրջաբերականս չեմնպէս կը յանձնարարենք վիճակաց Առաջնորդաց և Տեղապահներուն։ Փոխանորդներուն՝ որ Ս. Զատիկ առթիւ իրենց մերձակայքը և չրջականերու մէջ գտնուած Հայ զինուորները հոգեւորապէս մխիթարեն, խոստովանցնեն, Ս. հաղորդութիւնս արժանացնեն, փրանգանն անցնց մասին պարբերաբար տեղեկութիւն տան Պատրիարքարանիս։»

ՀԱՆՐԵՑԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԸՆԵՐԸ

Հանրեան Կաթող. Փոխանորդը դիմումներ կընէ Այրիսանամին որ հակառակ Հանրեան ամէնէն աւելի պահանջեալ զրկուած 150 ոսկի բաժին հանուած է անոր մինչ Սեւանայի 1,200 ոսկի՝ ուր սակաւաթիւ այրիներ միայն կան։ Ցնծալ կամ՝ Փոխանորդը դիմումներ կ՚ընէ գաւառի գործին համար զոր բաղմաթիւ կը նկատէ և ուրիշ միայն քիչ թիւով այրիներու զրկած պիտի ստանան մինչ գարդի գործը կրնայ աւելի յաջողիլ հոն։ Հանրեան բոլոր ազգային աշխատանքները միացնելով կոչած են Հ«այկական Աշխատանքի Տուն ի Հանրեան» քանի որ Օսմանեան աշխատանքի տուն ալ կայ։

ԱԶԳԻ ԳՈՐԾԸՆԹԸՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԵՔ ՕՐՈՒՆ ՄԻՋ

Վիճակու գաղարեալ ազգ. կենտր. ընտրութիւնները սկսան։ Օրթագիւղէն երեսփոխան վերընտրուեցաւ Տօքթ. Թէրզեան և Խասիկ Սմբատեան էֆ.ներ։ Զմիւռնիոյ ազգ. երեսփոխան ընտրուեցաւ Ծանօթ փաստաբան և իրաւաբանական հմտաբանի ուսուցիչ Տիրան էֆ. Երկանեան։ Վերընտրուեցան Կարմիրի երեսփոխան Սարգսեան էֆ. Տէր Ազարեան և Եգիպտոսի ազգ. երեսփոխան Վահան էֆ. Թէքէեան։

** **Ազգ.** Հիւանդանոցի նոր ազգանդէսը անդի ունեցաւ մեծ յաջողութեամբ։ Ներկայ էր կայս. իշխան Մէհմէտ էֆ.։ Հաստիքը հազար ոսկիի մօտ կ՚ենթադրուի, ինչ որ ցոյց կուտայ կարգադիր մտահոգութիւնը տարած ջանքերը։

** Դիւրնեցոց նահանգներու տարրերնչին տարեկան կիրակի օր հոգեհանդիսաւոր պիտի կատարուի Մայր Եկեղեցին մէջ։

** Տեղապահ

غزته‌مزك مجاناً علاوه‌سی

آره‌ولك یعنی کوره‌طوغیسی

یکرمی سکز سنه‌دنبرو عالم مطبوعاتده مهم برموقع احراز ایتمش اولان ارمنیجه اردولك غزته‌سی بودفعه توسیع خدمتله تورك وطنداشلرینی دخی مندرجاتنه واقف ایلمك وبو صورتله اتحاد عناصرك حصوله‌ده بشقه‌جه برخدمت مخصوصه‌ده بولنمق امیله بوکوندن اعتباراً برنجی صحیفه‌سنك مهم برقسمی تورکجه اوله‌رق نشر اولنه‌جقدر .

فی الحقیقه عینی طوپراقده عصرلردن بری یان‌یانه قرداشجه یاشایان ویالکز استبدادك یوزندن بکدیکرینه یان باقان ایکی عنصرك بربرلرینی تمامیله طانیمه‌لرینك هر ایکی طرف حقنده‌ده فوائد ومحسنات کثیره‌یی موجب اوله‌جغی وبو مطلوبك حصوله‌مدار اولان برنجی واسطه‌نك ده مطبوعات اوله‌بیله‌جکی مسلمدر .

غزته‌مزك تورکجه قسمی ارمنیجه قسمنده مندرج الك مهم مقالات وفقراتك ترجمه‌سنی حاوی اوله‌جغی کبی عینی صحیفه‌ده تفرقه اوله‌رق غزته‌مز سرمحرری اودیان افندینك (بوذات شهید حریت مدحت پاشا ایله برابر مشروطیتك ایلك تأسیسنه چالشمش اولان متوفی اودیان افندینك یکنیدر .)

برکزیده تألیفاتی بولنان

عبدالحمید وشرلوك هولمس

عنوانلی یکی رومانی دخی مندرج بولنه‌جقدر . بو رومان تورك حیاتنك الك درین صفحاتی وعثمانلی تاریخنك الك فجیع صحائفی تشکیل ایلدیکی جهتله بزم قدر وبلکه بزدن دها زیاده تورك وطنداشلریمز طرفندن مظهر رغبت اوله‌جغنی مستغنی بیاندر .

استبدادك زواییله مشروطیت عثمانیه‌نك اعاده‌سندن برقاچ ای اقدم مصرده سرمحرر مزك تورك دوستلرندن بری بورومانك موضوعنی تشکیل ایدن وخیالی اولمقدن زیاده حقیقی اولان وقایع غریبه‌یی بعض اسباب ضروریه‌یه مبنی نقل ایتمش ایدی .

دور منحوسك صوك بش سنه سنه عائد اولوب بك آز کمسه‌لرك واقف اولدیغی بوغریب وقعه‌لر استبداد ومظالمك تمثال مجسمی اولان اعفریت دورانك دماغی اوزرینه برتأثیر عظیم اجرا ایدرك صوك کونلرده نفوذینك بستون کسرینی انتاج وکندوسنی دهشت وحشته اماج ایتمشدر .

بناءً علیه بو وقعه‌لر تاریخ جدید عثمانینك غریب والك مهیج صحیفه‌لرینی تشکیل ایده‌جکدر . بو حکایه‌نك الك زیاده هیجان انکیز وقعه‌لرینه بالذات اشتراك ایتمش اولان اوذات محترم بوتفصیلاتی برشرطله تودیع ایتمشدر .

شویله‌که : حکایه‌مزك روح ومحوری بولنان صالحه خانم نامه‌قادین برحیات اولدقجه بوحکایه‌نك هرنه صورتله اولورسه اولسون نشرینه مساعده ویرلمامش ایدی .

بوخانم عبدالحمیده قارشو تورك والده‌لرینك انتقامنی تمثیل ایتمش اولوب کندی حیات پرجفا سیله حرکات قهرمانه‌سی بوحکایه‌ده معروض انظار قارئین اوله‌جقدر .

مومی الیها صالحه خانم اخیراً مدللیده خاتمه کش حیات شهیدانه وغنودهٔ خوابکاه ابدیت اولدیغندن اوراده روح پاکی دکزلرك اوزرندن سلانیك کورفزینه طوغری مد انظار تار ایتمکده در . بناءً علیه صالحه خانمك وفاتیله اف البیان شرط حکمسز قالمش اولدیغندن ارتق اشبو وقایع غریبهٔ تاریخیه‌نك رومان شکلنده نشرینی مانع هیچ برمحذور قالمادی مومی الیها قهرمان خانمله رفقاسی ترتیب ایلدکلری تدابیر غریبهٔ مؤثره سایه‌سنده ازمنهٔ قدیمه ومتأخره مستبدلرینك الك ظالمنی دوچار دهشت ایدرك انك سقوط ناکهانیسنی تهیه واستحضار ایله‌مشلردر .

ایشته بوائر اوقهرمانلر حقنده‌کی تجلیل وحرمت مخصوصه‌نك یادکاری اولمق اوزره کندیلرینه اهدا ایدیلیور .

عامه‌نك معلومی اولدیغی اوزره دورهٔ استبدادك اواخرنده عبدالحمیدك بتون روح وجودینی استیلا ایدن دهشت وضعف کندی سقوط واضمحلالنی تسریع ایدرك وطن عثمانینك افقنده نجم حریتك اشعه نمای طلوع اولمسنی تعجیل ایتمشدر . مأمول ایدرزکه بورومان دور استبدادك صوك کونلرینه عائد اولان برطاقم اسرار حادثاتك نه‌لردن عبارت اولدیغنی دخی باشقه‌جه ارائه ایده بیله‌جکدر .

دونمای عثمانی‌یه خدمت ایلك

هم صحتکزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت کوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایلك ایچون

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه چیقان

سیغاره کاغد وکبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاکه فیائده هیچ فرق یوقدر .

عمومی ده‌پوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸ ۵۱

ՄԵՊՏԱԻ ՍԷՆԻ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳԱՍԱՊԶԱՏԷ ՀԱՄՏԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Գոլիս, Սուլթան Պայազիտ

Օգերլար-Պաշի, թիւ 25

Այն գործարանն մէջ կը նորոգուին նիքէլէ, ոսկիէ, արծաթէ առարկաներ, և վէրնիկաշօտման, կալվանօրլասթիի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մետալէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստաւորներու վերաբերեալ կարգ մը ապարակներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ տեսնողը կը կարծէ թէ անոնք գործարանէն դուռ նոր դուրս եկած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել այն հմտաւոր գործատունը, անձամբ համոզուելու համար։ 18

ԹՈՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՑԱՔԱԹԻՋ ԿԱԶՈՎ, ԲԷԹՐՕԼՈՎ, ՊԷՆԶԻՆՈՎ, ԵՒ ՅԼԿՈՕԼՈՎ,

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տանը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՐԾԱՐԱՆՆԵՐ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ զետեղումը կը առանձնէ. հողագործական Ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Զետեղումներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Չրհաններ, Մուկան մարքայով Զուլարանի Փոշիաներ, Մանածի Մեքենաներ, ևն. ևն.։ 12—104

ՌԻՔԼԷՍ 26

RICQLÈS

ՄԷՆԹՈՅԻ ԱԼՔՕԼԸ

Մարսանալ, կանգնացնող ուրախ գաւեռներ կը բերէ։ Թանկագին եւ հոլերինկ կ'պահպանել։

ՊԱՀԱՆՋԵԼ Ռիքլէսի ՄԷՆԹՈՅԻ ԱԼՔՕԼԸ 70 տարուան ԱՌԱՋՈՒԹԻՒՆ

Orfèvrerie

"CHRISTOFLE"

Une Seule et Unique Qualité

La Meilleure

Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque

et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.

Représentant à Constantinople :

H. DÉCUGIS.

COUVERTS MARLY

Դեղարուեստական առարկաներ. Սեղրի զարդանօթներ. Դեղարուեստական Ճանթէղի առարկաներ. Մարմարիոնի յախճապակիներ. մեսաղ Նոյլիթ եւ Սօմիոզ. կապի եւ եղեմարական ջուներ. Ժռանսակ եւ յախճապակիներ. լուսամփոփներու մեծ մրեր. լուսեւ ընթիր զենքեր եւ ամէն տեսակ ըրպիներ։

ՌՕԲԱ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ՏԷԿԻՒՖԻՍ

ՊՐՕՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՑԵԼ ԱՌԱՐԿԱՆՆԵՐ

ՓԱՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՑ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ

ՐԻՒՐԵԼԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՅԱԼ ԱՌԱՐԿԱՆՆԵՐ

(Նանսիի Էմիլ Կալլէ գործարանեն)

ՖԱՆԴԱԿՈՒԱԹ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՋԱՆՆԵՐ

ԽՍՑԱՆՈՓՆԵՐ 24

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՊԱՐԾ

ԳԱՌԻ ՀԱՋԱՑ

461, ՊԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 461

Ամսար, նուագակոտան դիմաց

ՄԻԱԿ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նոյոգութիւնները խնամով կը կատարուին աժան կէրպով և մէկ տարուան երաշխաւորութեամբ

Ադամանդազարդ ժամացոյցներու մրնոյ մը միւս պատրաստ կը գտնուի
Արեւելեան գոնարեղեներ՝ խիստ ամուր գիներով
Հին եւ բանկ ոգին ու եռու գնուած ամենաբարձր գիներով
Վանառատունեն դուրս գտնուած էլեկտրական ժամացոյցը Եւրոպական եւ բրիական ժամերը ցոյց կուտայ 20—50

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

ԹՍԿԱԿԱՆՆ Է

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈՒԼԱՆ

ՈՒՐԻՇ ԱՆՈՒՆՈՎ ԿԵՂԾ Է ՄԻ ԱՌՆԷՔ

Օրական սպառումն է 60,000 հիւ

قطران حقی آکرم

Goudron Hakki-Akrem

قیشدن قاله‌اوکسوروکلرك ومزمن برونشیتلرك وکوکس راحتسزلقلرینك تداوسنده تأثیری قطعیدر . نفس طارلغنده ورملك مقدماتنده یك بیوك فائده‌سی کوریلور . دومی یکی پوسته خانه قارشوسنده اجزا دپوسیدر .

کندیسنه یمك کتیرمه‌یی خدمتجی‌یه امر ایتدی .

« شفق » غزته‌سی مخبرلرندن عبداه افندی اوطورمش اولدیغی حالده سیغاره ایچه‌رك غزته‌لری کوزدن کیردیکی صیره‌ده صوردی :

— قندیلی جنایتنی اوقودك‌می ؟

— نه جنایت ؟

— برساحلخانه‌ده اوچ کشی بردن قتل ایدلمشلر . . . بو برعادی جنایت دکلدر .

— غزته‌یی ویر باقه‌یم .

وصادق بك یوقاریده یازدیغمز وقعه‌یی اوقودقدن صوکره :

— عجب ومدهش شی ! . . . عجبا مقتولار کیم ایمش ؟ دیدی .

— هنوز معلوم دکلدر .

اوانناده بریسی تلغراف آجنته‌لرینك اوکونکی تلغرافلرینی کتیروب صادق بکه تقدیم ایتدی . صادق بك آرتق قندیلی جنایتنی بوسبوتون اونوتمق فوق العاده برمراقبه همان آنلری اوقومغه باشلادی ودرحال مسروراً هایقردی :

« لیائو یانغك استیلاسی حقنده رسمی تلغراف واردر . » وبعده کاغدلری آله‌رق سرمحررك بولندیغی یانده‌کی اوطه‌یه کیردی .

صادق بك یکرمی بش یاشنده اورته بویلی نازین ویاقیشقلی بردلیقانلی ایدی . سیاه بیقلری یکی بیتمشدی وکندی کوزل کوزلرینك بشوش ، خالصانه ومفیدار باقشلری همان هر کسك توجه واعتمادینی جلب ایدردی . تحصیلی غلطه سرایندهکی مکتب سلطانیده کورمش اولوب شهادتنامه‌سنی آلدیغی کبی ، همان غزته‌حیاتی مسلکنه داخل اولمشدی . ذاتاً دها مکتبده بولندیغی حالده بوجهته بك چوق میلی واردی . کندیسی صرف ادبیاتله اشتغال ایتمکی ، رومان وشعر یازمغی دها زیاده آرزو ایدییوردی ؛ فقط برطرفدن سانسور ودیکر طرفدن غزته‌یه عائد اولان مشغولیتلری بو ارزوسنك حصوله مانع اولیوردی . مع‌مافیه مساعد وقتی بولندقجه دائما ادبیاتله اشتغال ایدردی وذاتاً عشقه متعلق مفصل برروماں یازمش اولوب آنی نشر ایتمك ایچون فرصتی ترقب ایتمکده ایدی .

کندیسی فطرةً ذکی ، درایتلی وغیور اولمغله فرانسزجه‌یی پك اعلا تحصیل ایتمشدی وترجمه‌ده اودرجه برممارسه کسب ایتمشدیکه امثالی پك آز بولنیوردی . صادق بك مکتبده بولندیغی صیره‌ده فوق العاده لیبرال وحتی انقلاب طرفداری ایکن مکتبی ترك ایتدکدن صوکره باطناً عینی افکارده بولنمقله برابر برچوق ارقه‌داشلری کبی افکارینی کتم ایده‌رك بولندیغی محیطه توفیق حرکت ایله‌مکه مجبور اولمشدی . کنج تورکلرك تعقیب ایتدیکی مسلك حقنده حسن توجهی وار ایدیسه آنلرله اصلا مناسباتده بولنمامش ایدی . حتی آنلردن احترازایده‌رك کندیسنی تهلکه‌یه القا ایتمك ایستمه‌میوردی . بسالتلی طبعاً ، جسوروفدای نفسه مقتدر اولدیغی حالده کندیسنی احاطه‌ایدن محیطك تحت تأثیرنده روحنی برنوع کوشکلك استیلا ایتمشدی .

صادق بك سرمحررلك یانندن عودت ایتدیکنده طعامنك کتیرلدیکنی کوره‌رك محجله یمکنی یدی وقهوه ایله سیغاره‌سنی ایچدکدن صوکره اوزری بربیغین غزته‌لرله طولو برماصه‌یه یاناشه‌رق ترجمه‌لریله مشغول اولمغه باشلادی .

قاراکلق باصدقدن صوکره ایشنی بیتیره‌رك آرتیق کیتمکه حاضرلاندی . اوانناده سانسور مأموری صولویه‌رق ایچری کیردی وحوادث داخلیه‌یه نظارت ایدن برمحرره خطاباً موسوسانه برطورله صوردی :

— قندیلی جنایتی حقنده‌یکی برشی یازدیکزمی ؟

محرر جواباً :

— خایر افندم ، اوخصوص حقنده معلومات استحصال ایتمك اوزره برمخبر مخصوص کوندرمشز ، آنك عودتنی بکله‌یورز دیدی . سانسوریکیدن سوزه دوام ایده‌رك :

— اوجنایت حقنده برسطر یازی بیله یازمایه‌سکز . حفظی بکك امری بودر . باشقه برمعامله‌ده بولندیغکزده باشکزه بربویوك بلا آچه‌جقسکز . . . یالکز ضابطه طرفندن ویریلن معلومات رسمیه‌یی نشر ایده‌بیلیرسکز . آکلادیکزمی ؟

محرر جوابنده

— اوت ، اوت ! باش اوستنه‌دیدی

سانسورحالا کندی تنبیهات تهدائی تکرار ایتمکده ایکن صادق بك مسئله‌نك کندیسنه تعلق اولمادیغنی کوره‌رك طیشاری چیقدی . اوزمان سانسوردخی سوقاق قاپیسنك اوکنده ساعتنه باقه‌رق :

— اوو ! وقت کیچ ایمش دیدی وباب عالی جاده‌سندن آشاغی سرکه‌جی‌یه طوغرو ایتمکه باشلادی .

دیقندیلی برهوا واردی . کونش غروب ایتمش اولدیغی حالده هنوز اثر حرارتی هواده باقی ایدی .

دلیقانلی سیغاره‌سنی یاقه‌رق ، کندی کندینه :

اوف ! بونه بوغوق هرا ! دیدی . صوکره سانسورك سوزلری خاطرینه وارد اولمغله :

— بوجنایت حقنده یازمنی نیچون منع ایدییورلر ؟ عجبا ایشك ایچنده حمیدك پارماغیمی وار ؟ دیدی .

« قافقاس » براخانه‌سنك اوکنه کلشدی . برآز ترددده قالدقدن صوکره ساعتنه باقه‌رق :

— واپوره هنوز وقت وار . ایچری کیروب برایکی برا ایچه بیلیرم دیدی

ایچریده غلبه‌لق طولو ایدی . مشتریلر اکثریا سرکه‌جی استاسیوننك آوروپالی وروم مأمورلرندن عبارت ایدی .

ماعه‌نك یانته هنوز اوطورمشکن بردلیقانلی نزدینه کله‌رك لاابالیانه وبشوشانه برصورتده :

— وای ! صادق ، بوراده‌می ایمشسك ؟ سؤالنه

— اوت ! شمدی کلدم . یانمه‌کل ، آزاجق اوطوره‌م جوابنی ویردی .

اوایسه دعوته بکله مکسزین ذاتاً اوطوره‌مه حاضر لانیوردی .

بویکی کان ذات صادقدن برقاچیاش بویوك ، صاری بیقلی ، اوزون وقوی البنیه برآدمدی . لیسه‌ده سنه‌لرجه برلکده مکتب آرقه‌داشی بولنمش وعینی سنه‌ده برکده مأذون اولمشلردی . بولوشوب کورشمه‌لری نادرالوقوع ایدیسه‌ده طبیعتلری بری برینه موافق اولدیغی جهتله آرالرنده‌کی حقوق ومخادنت حالاباقی قالمش ایدی . صادقك اسکی مکتب ارقه‌داشنك اسمی علی عثمان بك ایدی پدرینك باب ضبطیه‌ده یوکسك برموقع احراز ایتمش اولمه‌سیله کندیسی‌ده اوراده ایچه

مابعدی وار